Ի· ՏԱՐԻ 1906 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 17 ՄԱՐԵՐԻ 4382 – Հ· Տ· 24 ՄԱՅԻՍ 1890 – Ն· Տ· 5 ՅՈՒՆԻՍ 1890 – ՀԻՃՐ· 18 ՇԻՎՎԱԼ 1307 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونكیان خانده آره‌وه‌لك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԳՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible] 160
[illegible] 80
[illegible] 40
[illegible] 200
[illegible] 100
[illegible] 56
[illegible] 28

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ· ՊՈԼԻՍ, 24 ՄԱՅԻՍ, 1890

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԹԵՄԵՐ ԵՒ ՎԱՆՔԵՐ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Անցեալ օր ի մէջ բերինք Ամեն· Տ· Խորէն Ս· Պատրիարք Հօր ի գիր առած բացատրական հառաւածն, ի պաշտպանութիւն Վիճակաց և Վանօրէից Բարեկարգութեան Կանոնագրին, որոյ Ծրագիրը կը մատուցանէ Ազգ· Վարչութեան և Երեսփ· Ժողովոյ նկատառութեան ու վաւերացման։

Պատրիարքական Ծրագիրը բաժնուած է ութ Գլուխ և 67 յօդուածի, որոց տրամադրութիւնները բացատրող ուրիշ 28 յօդուածք ևս կան։ Առաջին Գլուխը կը տրամադրէ թէ երբ թեմ մը բաց է փախճանմամբ Թեմակալ Եպիսկոպոսին, գաւառին կրօնական և Քաղաքական Ժողովները միանալով՝ թեմին վանուց վարդապետներէն մին, իսկ եթէ թեմին մէջ վանք և վարդապետ չկայ՝ քաղաքին աւագերէց քահանայն առաջնորդական տեղապահ կ'ընտրեն, եւ Պատրիարքարանին իմաց տան։ Պատրիարքը կը բացատրէ թէ ցորչափ կենդանի է թեմին վրայ ձեռնադրեալ Եպիսկոպոսը, զայն ոչ կարգել կամ ձեռնադրել տալ եպիսկոպոսական կարգ ի կրօնական անգամանելութիւնը ջնջել է։ Եպիսկոպոս մը պաշտօնանկ կամ կարգալոյծ կը լինի միայն «երբ հերետիկոս կամ հերձուածող ըլլայ և ընդհանրական Հայրապետի վճռով հերքուի»։ Ժամանակ մը հռոմէական յուզմունք, յետոյ բողոքական խլրտմունք, յետոյ սահմանադրական Վարչութեան կէս մը թերի, կէս մը անընտել, մեծամասամբ ազգային սովորութեանց անյարմար հրահանգներ և յաւակնութիւններ Եպիսկոպոսները չարունակ տեղափոխելու վիճակին հասուցած են։ Ամեն· Տ· Խորէն Ս· Պատրիարքը չընդունիր այս վիճակ, և իւր կանոնագրոյ կէտ նպատակն այս կացութեան դարման տանել է։

Իւր ծրագրած տրամադրութեանց համեմատ, առաջնորդական տեղապահը՝ վիճակին Երեսփ· Ժողովոյ դիւանին և Խառն ժողովոյն հետ դիմելով ի Պատրիարքարան, Պատրիարքական փոխանորդի մը անուանումը կը խնդրէ։ Պատրիարքարանն երբ տեսնէ թէ թեմին մէջ միաբան վարդապետներ պարունակող վանք կայ, հրաման կուտայ որ գաւառին Երեսփ· Ժողովը նոյն միաբաններէն արժանաւորագոյնը Պատրիարքական Փոխանորդ ընտրէ քուէից մեծամասնութեամբ։ Պատրիարքարանը կը հաստատէ, և տեղական կառավարութեան կ'իմացնէ իւր Փոխանորդ։

Իսկ եթէ թեմին մէջ վանք ու միաբանութիւն չկան, կամ եթէ գտնուած միաբանք շատ ծեր և անկարող, կամ տգէտ և ժողովրդապետութեան անյարմար են, Կեդր· Վարչութիւնն ուրիշ վանքերու արժանաւոր վարդապետներէն մին ընտրելով՝ իւր կողմէ Պատրիարքական Փոխանորդ կը ղրկէ։

Թեմի մը Պատրիարքական Փոխանորդը նոյն թեմի վանականներէն առնուլ պատշաճ է, օգտակար է, և հարկաւոր է, կ'ըսէ Ս· Պատրիարքը։ Պատշաճ է· վասն զի հեռուէն մէկը բերել արհամարհանք է մերձակայ վանքի վանականաց դէմ։ Պատշաճ է պատիւ տալ վանքին և անոր վանականաց, որք նոյն թեմին մէջ են·—ուրիշ բան է եթէ վանականք իրենք խնդրեն որ Պատրիարքարանը զալ ոք ղրկէ, գիտնալով թէ իրենց մէջ արժանաւոր մէկը չկայ։ Օգտակար է այս դրութիւն· վասն զի այն վանականք թեմին մէջ պտըտած, հոգեւոր քարոզութեամբ շրջած լինելով, տեղեակ են թեմին և վանքին գործոց ու պիտոյից։ Վանքն և վիճակը սերտ յարաբերութեան մէջ պահելու լաւագոյն միջոցն ալ այս չէ՞ միթէ։ Հարկաւոր ևս է այս դրութիւն· զի գուցէ փորձուին վանականք զայրանալ իրենց եղած անարգանքին դէմ, և վիճակային գործոց մէջ չաջակցին, եթէ այնպէս անտես առնուին ամեն առթիւ։

Իսկ երբ ընտրելի Պատրիարքական Փոխանորդն ուրիշ գաւառի մը վանքէն առնուի, խոհեմութիւն է ընտրութեան իրաւունքը թողուլ Պատրիարքարանին, որ թեմական ժողովուրդէն աւելի աղէկ կրնայ գիտնալ թէ ո՛ր վանքին ո՛ր վարդապետն յարմարագոյն է նոյն թեմի հովուութեան։ Ժողովուրդը կրնայ դատել, և հետեւաբար ընտրել, այն եկեղեցականները միայն զորս իրեն մօտ, իւր աչաց առջեւ կը տեսնէ։ Այս շրջանակէն դուրս, մինչեւ մէկ աստիճան առաւել վստահելի է Կեդր· Վարչութեան հետատես և շրջահայեաց դատողութիւնն և ընտրութիւնը։

* *

Յետ անուանման Պատրիարքական Փոխանորդին, Պատրիարքական Ծրագրին Բ· Գլուխը ցոյց կուտայ նոյն Փոխանորդին եպիսկոպոսացման կերպը, տրամադրելով թէ «Ժողովրդեան բուն ընտրական իրաւունքն, Առաջնորդի մասին, Պատրիարքական Փոխանորդին եպիսկոպոսացումը խնդրելուն մէջ է»։ Այս առթիւ կը յիշեցնէ Ն· Սրբազնութիւն թէ Եկեղեցին՝ իւր հոգեւոր իշխանութիւնը ժողովրդեան քաղցր ընծայելու համար՝ պաշտօնէից ընտրութիւնը գրեթէ երկրորդ դարէն ի վեր սովորութիւն ըրած է ժողովրդեան ձգել։ Ըստ այս հնաւանդ սովորութեան, ժողովուրդն անձ մը իրեն Եպիսկոպոս խնդրելովն է որ իւր ընտրողութեան իրաւունքն յերեւան կը բերէ, և ո՛չ թէ առանց ձեռնադրութեան վարդապետ մը իւր վրայ հովիւ բերելով։

Երբ թեմականք իրենց վանքի միաբաններէն մէկն ընտրեր են Պատրիարքական Փոխանորդ, սա մէկ տարի պաշտօնավարելէն յետոյ, իրեն համար գաւառական Երեսփ· Ժողովն եպիսկոպոսացում կրնայ խնդրել Պատրիարքարանէն։ Իսկ Պատրիարքարանին կողմէ ղրկուած Պատրիարքական Փոխանորդը պէտք է երեք տարի ամբողջ պաշտօն վարէ, և այս պայմանաժամէն ետքը միայն գաւառական Երեսփ· Ժողովը կրնայ խնդրել նորա եպիսկոպոսացումն։ Այս օրինակ խնդրագիր մը պէտք է ստորագրուի ո՛չ միայն գաւառական Երեսփ· Ժողովէն այլ և թեմին մէջ եղած վանքին վանականներէն և նոյն թեմի եկեղեցեաց աւագ քահանաներէն։

Այս մէկ տարւոյ և երեք տարւոյ կրկին պայմանաժամերը խոհեմութեամբ դրած է Ս· Պատրիարք Հայրը· զի երբ Պատրիարքական Փոխանորդը գաւառին մէջէն է, վիճակայինք արդէն կը ճանչեն զինք, ինք ալ վիճակին գործերը մօտէն գիտէ, և երբ տարի մը գոհ մնան իրարմէ, կրնան վերջնապէս կապուիլ իրարու հետ։ Բայց երբ Փոխանորդն հեռուէն կուգայ, երբ Պատրիարքարանի կողմէ անուանեալ կուգայ, աւելի երկար փորձ մը սահմանել խոհեմութիւն է։

Կուսակալութեան կեդրոն եղած թեմեր գումարելով իրենց Երեսփ· Ժողովը՝ կ'որոշեն Պատրիարքական Փոխանորդին եպիսկոպոսացումն։ Իսկ երբ թեմ մը փոքր Միւթէսարրըֆութիւն կամ Գայմագամութիւն է, կուսակալանիստ թեմի Եպիսկոպոսը պէտք է Պատրիարքարանի կողմէ երթայ Նախագահել այն ժողովոյ որ իւր Փոխանորդին եպիսկոպոսացումը պիտի խնդրէ։ Բանի որ այս փոքր թեմեր ազգային-աշխարհիկ խնդրոց տնօրինութեան համար կուսակալանիստ թեմի Եպիսկոպոսին միջնորդութեան կը դիմեն շարունակ, Ս· Պատրիարք Հայրը կը փափաքի Վիլայէթի մը զանազան Եպիսկոպոսաց մէջ ի սկզբանէ համակիր յարաբերութեան կապեր հաստատել, անօրինելով որ կուսակալանիստ թեմի Եպիսկոպոսին ներկայութեամբ ու հովանաւորութեամբ կատարին ստորադաս թեմերու ընտրութիւնք։

* *

Պատրիարքական Ծրագրին Գ· Գլուխը կը սահմանէ Եպիսկոպոսին պաշտօնէ դադարման պարագաներն։ Հովիւ մը ցորչափ Պատրիարքական Փոխանորդ է վիճակին մէջ, տեղւոյն Երեսփ· Ժողովն անոր կարողութեան վրայ դիտողութիւն կրնայ ընել, և անոր փոփոխումը խնդրել Պատրիարքարանէ, մինչեւ երեք տարի։ Երբ երեք տարիէն ետքն երեք ամիս ևս անցնի և գաւառէն ի Պատրիարքարան ո՛չ գանգատ գայ ո՛չ ալ եպիսկոպոսացման խնդրագիր, Պատրիարքարանն՝ ի խնդրոյ Փոխանորդին՝ Կեդր· Վարչութեան որոշմամբ եպիսկոպոսացման վկայագիր կը ղրկէ նմա, որպէս զի Էջմիածին երթայ եպիսկոպոսութիւն ընդունելու։

Այս զգուշական խիստ պայմանները դնելով, Ս· Պատրիարք Հօր նպատակն է որ գաւառ մը և եկեղեցական մը զիրար լաւ ճանչնալէ ետքը միայն եպիսկոպոսական պսակաւ ցկեանս կապուին իրարու հետ, որպէս զի Եպիսկոպոսի անդէպ հրաժարմունք տեղի չունենան։ Բայց միթէ չի՞ վախցուիր որ այս տրամադրութեանց զօրութեամբ թեմերն ընդ երկար առանց Եպիսկոպոսի մնան, և միթէ քաղաքային տեսակէտով անպատեհութիւնք յառաջ չե՞ն գար այս վիճակէ։

Այս առարկութեան Ս· Պատրիարք Հայրն հետեւեալ կերպիւ կը պատասխանէ·

«Քանի անգամ որ թեմականք փոփոխութիւն ուզեն և օրինաւոր պատճառ ներկայացնեն, պէտք է Պատրիարքարանը փոխէ· Բայց ամեն փոփոխեալ Եպիսկոպոս լինելու համար անպատճառ պէտք է երեք տարին լրացնէ, մինչեւ որ թեմն իւր ուզած հովիւն, հովիւն ալ իւր կարողութեան տանելի եղած ասպարէզը գտնեն, որպէս զի յետոյ մին կամ միւսն իւր ընտրութեան մէջ զինք խաբուած չգտնէ, կամ աճապարած չըլլայ։

«Կրնայ ըսուիլ թէ այսչափ խստութիւն շատ է։ Թեմն առանց Եպիսկոպոսի մնալով՝ ստոր գաւառութեան գործակատարներ իրենց եպիսկոպոսական [illegible] փայլեն և առաջնակարգ կը լինին կառավարութեան ժողովոց մէջ։ Խոհեմութիւնը կը պահանջէ ո՛չ թէ հոգաւոր կարգին հնարքներուն դէմ խորհիլ, այլ ինչ որ էապէս քու բաժին պարտաւորութիւնն է՝ անոր մէջ թերութիւն չգործել։ Կառավարութեան ժողովոց առջեւ Եպիսկոպոսին եպիսկոպոսութիւնը չէ որ փայլեն և արդիւնաւոր կան է, այլ խելահասութիւնն ու քաղաքագիտութիւնը։

«Քանի որ ժողովրդեան ընտրական իրաւունքը կայ, և Պատրիարքարանն ուրիշ եկեղեցեաց, Յունաց և կաթոլիկաց պէս չկրնար հովիւն ինք ընտրել, եպիսկոպոս ձեռնադրել և ղրկել, այս կերպէն ուրիշ եղանակ չկայ վարուելու։ Եթէ ժողովուրդը պիտի ընտրէ՝ պէտք է գիտնալով և փորձելով ընտրէ։ Գիտնալն և փորձելն ալ մեր նշանակած կերպովը կրնայ ըլլալ· ուրիշ հնար չկայ։»

Թեմին վրայ ձեռնադրեալ Եպիսկոպոսը ցկեանս հովիւն է իւր վիճակին։ Սա իւր կողմէ՝ յանուն ո՛ և է պատճառի չէ կարող առաջարկել ո՛չ հրաժեշտ և ո՛չ փոփոխումն մէկ վիճակէն միւսը։

Կան սակայն պատճառներ որոց համար Եպիսկոպոսն իւր թեմէն դուրս կրնայ հանուիլ, և Ս· Պատրիարք Հայրը ճշդիւ կը նշանակէ այն պատճառներ· Ա· Երբ ազգային գերագոյն իշխանութիւնն աւելի կարեւորագոյն վիճակի մը կամ պաշտօնի մը կը կոչէ զԵպիսկոպոսն։ Բ· Երբ Եպիսկոպոսը գայթակղեցուցիչ հաւատքով, բարքով և հերձուածողութեամբ ժողովրդեան համար հոգեւոր վտանգ մը կը դառնայ։ Գ· Երբ կառավարութիւնն Առաջնորդէն դժգոհութեան պատճառ ունենայ, և Պատրիարքարանը կատարեալ քննութեամբ համոզուի։ Դ· Երբ թեմականք առանց հարկաւոր պատճառի, պարզապէս դժգոհելով խառովին, չուզեն Եպիսկոպոսն, և Պատրիարքարանի խաղաղասէր ջանքերն ապարդիւն մնան։ Ե· Երբ թեմակալ Եպիսկոպոսն այնչափ ծերանայ որ այլ եւս չկարենայ բառնալ առաջնորդական հոգոց ծանրութիւնն։ Այն ատեն Եպիսկոպոսը վանք կը քաշուի, և իրեն տեղ փոխանորդ վարդապետ մը կը դնէ՝ գաւառին Երեսփ· Ժողովոյն որոշմամբ, և առաջնորդական հասոյթին կէս բաժինը կ'ընդունի վիճակէն։

Այս նշանակեալ պարագայից երկրորդին և երրորդին մէջ, Ս· Պատրիարք Հայրը կ'ուզէ որ Առաջնորդը վիճակէն դուրս հանուի, վանքի մը մէջ արգիլուի, և ո՛չ ուրիշ տեղ, և թեմական պաշտօն չվարէ։ Իրեն տեղ Պատրիարքարանէն Փոխանորդ մը կը ղրկուի, կամ անպաշտօն կամ անթեմ Եպիսկոպոս մը, որով կը կառավարուի թեմը, ցորչափ կենդանի է բուն թեմակալ Եպիսկոպոսն։ Եթէ կառավարութիւնը զիջանի, կամ երբ գայթակղութիւնը վերնայ, Թեմակալը կրնայ վիճակը վերադառնալ։

Չորրորդ պատճառին համար Եպիսկոպոսը թէեւ մօտակայ վանք մը կը քաշուի, բայց թեմական հասութից կէսը կ'ընդունի, եւ միւս կէսը կը ստանայ Պատրիարքական Փոխանորդն, ի կենդանութեան թեմակալին։ Ի բացատրութիւն այս տրամադրութեան, կ'ըսէ Սրբազան հեղինակն Ծրագրոյն·

«Արդարութեան և եկեղեցական բարեկարգութեան պայմանք կը պահանջեն չթողուլ որ հոգեւոր իշխանութիւնը կարգ մը ասուէր և չասուէր մարդոց ձեռքը խաղալիկ լինի։ Զի միամիտ ամբոխին իրենց Եպիսկոպոսին դէմ գինելու պատահմունք միշտ ա՛յս մարդոց երեսէն կը ծագին։»

Այս բացատրութեան ըսելիք չկայ։ Բայց խնդիրը կը փոխուի երբ կը կարդանք հետեւեալ տրամադրութիւնն·

«ՅՕԴ· 14.—Երբ Առաջնորդի մը վրայ կառավարութիւնը դիտողութիւն ընելով Պատրիարքարանը զիջանի պաշտօնէն դադրեցնել՝ մինչեւ բացատրութիւններն հաւաքողութեան Բ· Դրան, այս միջոցիս Պատրիարքարանն ժամանակեայ հոգեւոր հովիւ մը կը ղրկէ Առաջնորդական Տեղապահ տիտղոսով։ Սակայն, դադարեցուցեալ Եպիսկոպոսն իւր առաջնորդական հասոյթին մէկ չորրորդը միայն կ'ընդունի։»

Եւ երբ կը կարդանք հետեւեալ լանկմնական պատճառաբանութիւնը·*

*«Պատճառն՝ որ Եպիսկոպոսի մը համար կասկած ատեն ալ յանցանք են, թէ՛ց խոհեմ և զգուշաւոր վարուած լինէր, և տեղի չտար տարապարտ դիտողութեանց»։

Ակներեւ է թէ այս խնդիր շատ և շատ փափուկ է· և կարելի չէ բացարձակ յօդուած մը դնել, քանի որ ամենայն ինչ բացառիկ հանգամանքներէն և անոնց դնահատութենէն կախեալ ունի, որ կը փոխուի ըստ տեղւոյն, ըստ խնդրոյն, ըստ անձին, և ըստ պարագային։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ ԵՒ ԶՐՈՅՑՆԵՐ

Աւստրեան իշխանութիւնք ցայսվայր Պոսնիոյ և Հէրսէկի ժողովրդէն առնուած զինուորներն այս երկու գաւառաց մէջ կը գործածէին։ Վիեննայի պատերազմական Նախարարութեան որոշման համեմատ, այսուհետեւ Պոսնա-Հէրսէկցի զօրքերն աւստրեմաճառ Տէրութեան ուրիշ կողմերը պիտի ղրկուին։

—Ի Փարիզ ձեռբակալուած Ռուսերուն մէջ մէկ երկու Հայերու անուանք ևս կ'երեւին։

—Կ'ըսուի թէ Ֆրանսա եւս զիջանիր է Սոֆիայի կառավարութեան հետ առեւտրական պայմանագիր մը կնքել նոյն հիման վրայ որով Անգլիա կնքեց։

—Սերպիոյ արքայական Օպրենովիչեան գերդաստանին հարիւրամեկի հանդէսք ի Շապաց տեղի ունեցան Հոգեգալստեան տօնին առթիւ, ըստ Սերպեան Եկեղեցւոյ, և շատ փայլուն եղան։ Սերպ Նախարարք և համայն պաշտօնական մարմինք ներկայ էին, նմանապէս երկրին այլ և այլ կողմերէն ղրկուած պատգամաւորութիւնք։ Դիտելի էին մանաւանդ Պոսնիայէն, Հէրսէկէն և Խրուաթիայէն ղրկուած պատգամաւորութիւնք։ Այս երկրաց Սըլաւք, որք ցեղով Սերպ են, բուն Սերպիոյ ժողովրդեան հետ իրենց համերաշխութիւնն հռչակելու առիթ չեն փախցներ բնաւ։

—Ֆրանսացիք որոշեցին զինուորական մեծ նաւահանգիստ մը շինել ի Պիզէրթա, Թունուզի ծայրը Միջերկրականի մէջ, որոյ կարեւորագոյն դիրքերէն մին է ռազմական տեսակէտով։ Պիզէրթայի նաւահանգիստն արդի վիճակին մէջ իսկ աշխարհի ընդարձակագոյն նաւահանգիստներէն մին է, և կրնայ պատսպարել բոլոր Տէրութեանց նաւատորմերն։ Արուեստին օգնութեամբ, զինուորական և նաւային առաջնակարգ դիրք մը կրնայ լինել, և այս պատճառաւ էր որ Անգլիա ի սկզբան հակառակեցաւ ֆրանսական հովանաւորութեան հաստատման Թունուզի վրայ։

—Օսման Տիկմա այլ եւս չի պատերազմիր Անգլիացւոց դէմ· բայց իւր նախկին Թշնամեաց կողմէն ալ յարձակմանց երկիւղ չունի։ Ընդհակառակն, Անգլիացիք կը փափաքին այս մարդը շահիլ, և առեւտրական նպատակներու գործածել։ Մեծաքանակ գումար առաջարկեցին իրեն, որպէս զի Սուտանի արեւելեան մասը խաղաղեցնէ, ցեղերն հպատակեցնէ, և առեւտրական ընդարձակ ձեռնարկութեան մը գլուխ կանգնի, որոյ դրամագլուխն իրեն պիտի ընծայէ անգլիական հզօր ընկերութիւն մը։ Օսման Տիկմա կը վարանի այս փայլուն առաջարկներն ընդունելու, որովհետեւ անդին Իտալացիք ևս ո՛չ նուազ փայլուն խոստումներ կ'ընեն իրեն։ Ի Մասուա հաստատեալ Իտալացիք Օսման Տիկմայի աջակցութիւնը կը խնդրեն, ի փոխարէն իրեն երաշխաւորելով վեհապետութիւնն փոքր անկախ թագաւորութեան մը, որոյ մայրաքաղաքը կրնայ լինել Քասալա։

—Լոնտոնի ամերիկեան գաղթականութիւնն հացկերոյթ մը տուաւ ի պատիւ Պ· Ստէնլիի, որ այս առթիւ եւս չյոգնելով ցոյց տուաւ անհուն հարստութիւնները զորս Ափրիկէ վերապահած է երկրակալ ազգերուն։ Մասնաւորապէս ըրաւ նաեւ զԳերմանիա, որ հետզհետէ կը գրաւէ կ'իւրացնէ լաւագոյն պատառներն այս ճոխ աւարին, և մօտ իր է տուրքեր ու մաքսատուներ հաստատել, ազգաց ազատ

— 10 —

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՕԳԴԱՎ ՖԷՕՅԷ
ԱՆԴԱՄ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻՈՅ

ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏԻ ՊԱՏԻՒ

Ձեռքն երկարեց· և, առանց բառ մը ըսելու, երիտասարդն անդ դրաւ մեղմիւ իր շրթները։

Այն ատեն բաւական երկար լռութիւն մը տիրեց, զոր հազիւ կը խանգարէր թեւածակններուն թեթեւ ճողփիւնը ջրին մէջ։ Բիլէարոն առաջին անգամ խզեց լռութիւնն, և ջանալով վերսկսիլ իրենց սովորական զուարթ չեչոյը,

—Իրօք, ըսաւ, դուք էք քիչ մըն ալ պատճառն այն սրտնեղութեանց զոր կը կրեմ այս դժպատեհ ամուսնութեան առթիւ... Եթէ զձեզ ճանչցած չըլլայի, այնչափ դժուարահաճ չէի ըլլար։

Մանկամարդ կինը գլուխը թօթուեց չնորհալի կերպիւ առանց պատասխանելու։

—Լաւագոյն կը համարէի քու ձեռքովդ կին մը առնուլ, չարունակեց մարքիզը լուրջ ձայնով։

—Շա՛տ փափուկ պաշտօն է այդ... Երբեք չեմ ընդունիր այդ տեսակ պատասխանատուութիւն մը... Երբեք չեմ համարձակիր մէկը ներկայացնել քու ընտրութեանդ, նոյն իսկ եթէ անունը շրթունքս ծայրն ըլլայ։

—Ի՞նչ ըսել կ'ուզէք։

—Ոչինչ։

—Մէկու մը վրա՞յ կը մտածէիք այդ խօսքն ըրած ատեն։

—Ոչ մէկուն վրայ։

—Անկեղծ չէք այս վայրկենիս։

—Չէ՛· բայց ուրիշ բանի վրայ խօսինք, կ'աղաչեմ։ Ձեր Ֆապրիսն աղէ՞կ մարդ է... Կը կարծէ՞ք որ հաճոյակատար ըլլայ ինծի համար։

—Տարակոյս չկայ։ Բայց պէտք է որ հոս իջնենք... եթէ ոչ հօսանքը կ'առնէ կը տանի զմեզ ջրվէժին վրայէն։

Գետակն ափէն քիչ մը հեռու Օանի մէջ կը թափէր, փակոցի մը վրայէն անցնելով։ Ջրվէժն, որուն սպիտակութիւնն ի վեր կը հանէր մութ զպարթներու տաղձութիւնն, երկու հօսանքի կը բաժնըուէր, որոց մին եզերաց վրայ հիմնուած ջաղացքի մը անիւը կը դարձնէր, տեսակ մը թերակղզւոյ մէջ։ Դաշտանկարի նիւթ մըն էր այս զոր Ֆապրիս կ'ուրուագրէր երբ տիկին տ'Էմառէ և Բիլէարոն մօտեցան իրեն։

Պարագային յարմար մէկ քանի մեծարանքներէ յետոյ, մանկամարդ կինը, կարմրած այտերով,—ոչինչ բանի մը համար կը կարմրէր,—իր խնդիրքն ըրաւ նկարչին ի նպաստ Պէդրիսի։ Նկարիչն ընդունեց պարզութեամբ և սիրալիր հաճութեամբ։

—Շատ գոհ պիտի ըլլար խորհուրդներ տալով օրիորդ տը Սառատնի, թէեւ քիչ մը թողած էր ջրաներկը... Օրիորդ տը Սառատն արդէն նկարա՞ծ էր բնութեան վրայ թէ միայն օրինակի վրայ։—Տիկին տ'Էմառէ, աւելի եւս կարմրելով, չկրցաւ հաստատել թէ բնութեան վրայ նկարած ըլլար։—Օրիորդ տը Սառատն ո՞ր ժամերը նախամեծար կը համարէր իր դասերուն համար։

Այստեղ, տիկին տ'Էմառէ աչքովը խորհուրդ հարցուց Բիլէարոնի։

—Կարծեմ օրուան մէջ մէկ ժամ միայն ունի ազատ, ըսաւ մարքիզը, այն ժամը երբ հօրաքոյրս հանգիստ կ'առնէ ցերեկուան ճաշէն յետոյ։

—Շատ լաւ, այդ ժամը կ'ընտրենք։

Ջաղացքին մօտէն գեղջկական կամուրջ մը գետակն անցնելով, տիկին տ'Էմառէի կալուածը կը գտնուէր։ Երկու մարդերը ընկերացան նմա մինչեւ իր տունը եւ ապա եկան մակոյկը նստան՝ գիւղը դառնալու համար։ Ճամբան, երկարօրէն խօսեցան տիկին տ'Էմառէի վրայ, խօսքերնին միշտ դարձնելով սա հիման վրայ·—Ի՞նչ հրապուրիչ կին։—Ոչ մին եւ ոչ միւսը խօսեցաւ Պէդրիսի վրայ։

Զ

ԲՈՒԽԻ ԳԱՂՏՆԻՔԸ

Ֆապրիս նոյն իրիկուն իսկ իր ծառայութիւններն առաջարկեց օրիորդ տը Սառատնի, որ անոր հաճոյակատարութիւնը վարձատրեց քաղցրիկ ժպիտով մը որով այնքան քիչ անգամ եւ քաղցրութեամբ կը պայծառանային իր թուխ սըտերը։ Նկարիչը փափաքեցաւ տեսնել իր ուրուագիծներէն մի քանին, զորս մանկամարդ աղջիկը ցոյց տուաւ վեհերոտութեամբ։ Բնութեան վրայ նկարուած էին եւ Ֆապրիս արժանիքէ զուրկ չգտաւ զանոնք։ Ուստի որոշուեցաւ որ հետեւեալ օրէն սկսեալ, ճաշէն յետոյ և պառաւուհւոյն միջօրէի կանոնաւոր հանգստեան ատեն, օրիորդ տը Սառատն նկարչին ներքեւ պիտի վերսկսէր իր ջրաներկի ուսումնասիրութիւնները։

Անկարելի էր այս կարգադրութիւնը գործադրուէր առանց կանխաւ տիկին տը Մոնդառնի հաճութիւնն առնելու։ Բիլէարոն իր վրայ առաւ այդ գործը։ Այս առթիւ հօրաքրոջն և եղբօրորդւոյն միջեւ պզտիկ վէճ մը տեղի ունեցաւ։ Պառաւուհին անմիջապէս հոտ առաւ թէ իր ընթերցողին արուեստական քմահաճոյքին տակ՝ ազատագրութեան տարտամ փորձ մը կար, որ հաճոյ չթուեցաւ իրեն։ Չէր կրնար մերժել այս քմահաճոյքն, առանց բացէ ի բաց մատնելու իր նախանձոտ բնաւորութիւնը։ Բայց գէթ իր սըրտնեղութիւնը թեթեւցուց մէկ քանի առարկութիւններով։

—Շատ զարմանալի է որ օրիորդ Պէդրիս կը համարձակի իր ժամանակը բաժնել կարգադրել առանց կանխաւ ինծի իմաց տալու։

—Կը ներէք, հօրաքոյր, իրեն ազատ ժամանակին տէրն է։

—Ես կրնամ ամեն ժամ և ամեն վայրկեան պէտք ունենալ իրեն։

—Բայց ո՛չ քնացած ատեննիդ, հօրաքոյր, կ'աղաչեմ։

—Կը կարծէ՞ք որ յաւիտեանս յաւիտենից քովս պիտի պահեմ զինքն՝ իր զօներուն հետ խաղալը տեսնելու հաճոյքն եւ առաւելութիւնն ունենալու համար։

—Շատ զբաղում չունի, սիրելի հօրաքոյր... և այս ալ ա՛յնչափ անմեղ զբաղում մըն է։

—Անմե՛ղ... խնդիր է այդ։ Ես շատ վստահ չեմ այդ մասին։ Այդ Ֆապրիսը չնորհքով մարդ մըն է...։ Գեղագէտ մտաւոր մարդ մը... ասկից զատ տղամարդին հրապոյրն ունի... Կը կարծե՞ս որ վարպետին և աշակերտուհւոյն միջեւ այս ամենօրեայ առանձնութիւնք անպատեհութիւններ չունենան։

—Այո, հօրաքոյր, կը կարծեմ,—երբ աշակերտուհին օրիորդ տը Սառատնն է։

—Շատ լաւ, բայց այսու հանդերձ պիտի տեսնես որ անհաճոյ բան մը պիտի ըլլայ այդ կողմէն։

Այսպէս իր դժկամակութիւնը գոհացնելէ յետոյ, տիկին տը Մոնդառն ըստ երեւոյթին համակերպութեամբ ընդունեց ջրաներկի դասերը։ Հետեւաբար ամեն օր, այդ վայրկենէն սկսեալ, Պէդրիս միջօրէի ժամը մէկէն մինչեւ երկու պզտիկ մը վրայ կը նստէր Ֆապրիսի քով, դաշտանկարի կամ ճարտարապետութեան կտոր մը գծագրելու կամ նկարելու համար։ Բարեվայելչութեան բնական զգացմամբ մը, գիւղին պատուհաններէն շատ չէին հեռանար, մանաւանդ որ ուսումնասիրութեան բաւական նիւթեր կային թէ՛ գիւղին մէջ եւ թէ՛ քովերն։

Այդ միջոցին որսորդութեան բացումը, սեպտեմբերի առաջին օրերուն, եկած էր ի ժըռէ հաւաքեալ ընկերութեան բերել զուարճութեան եւ ոգեւորութեան նոր տարր մը։ Գաղթականութեան մանկամարդ կիները սիրայօժար անձնատուր կը լինէին այս զուարճութեան, ի մեծ յուսահատութիւն եւ յարդարացի սարսափ լուրջ որսորդներու։ Բիլէարոնն էր որ, հօրաքրոջը խնդրանօք, առաջնորդն և դասատուն կը լինէր նորընծայ ծաղկատի որսորդուհիներուն, և մասնաւորապէս Մարիան տը Լա Դաէյյատի, որ չատ յարմարութիւն ցոյց կուտար որսորդութեան համար, ինչպէս նաեւ ամեն բանի համար։ Պէտք է խոստովանիլ իսկ որ երիտասարդ մարքիզը տեսակ մը նախասիրութիւն կ'ընծայէր Մարիանի, յարմէ հետէ երեւան հանած էր թէ անոր զարմացկոտ և միամիտ խոշոր աչուըները փաղաքշական ապակայութեան գանձեր կը ծածկէին։ Ճշմարիտ է որ այդ հետաքրքրաշարժ խառնուրդ կ'զբօսցնէր իր կենցաղաւէրի ոգին։

Տիկին տը Մոնդառն, որ միշտ չորս բացած էր աչքերն և ականջները սրած, չուտով նշմարեց այդ երեւոյթներն և իր փափաքանաց համաձայն բացատրեց զանոնք։ Որոշեց վճռական վայրկեանէն օգուտ քաղել, իր կարծեօք· առաւօտ մը եղբօրորդին իր սենեակը կոչեց, գաղտնի ունկնդրութեանց սովորական ժամուն։ Բիլէարոն անդ գնաց, բաւական բաւան անձկութեամբ, որովհետեւ կ'զգար թէ ա՛լ փախուստի ճամբայ չկար։

(Շարունակելի)

վաճառականութիւնը խափանելու և ամենայն ինչ Գերմանաց վերապահելու համար ։ — Անգլիացիք եւս քան զեւս կը հրահրին Պ. Սթէնլիի այս միօք արտասանած յուզիչ ճառերէն, որք նոյնքան հարուածներ են Լորտ Սալզպըրիի նախարարութեան դէմ։ «Ուսկի՞ց եկաւ եկաւ այս մարդն, այս փոթորկայինն», ըսած պիտի լինի ինքնիրեն Լորտ Սալզպըրի քանի քանի անգամ, կարդալով Պ. Սթէնլիի խօսածներն ու գրածները ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Խառն ժողովը ի նիստ գումարեցաւ երէկ ի Խորհրդարանի Ղալաթիոյ ընդ. նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր ։

Ժողովը նկատողութեան առաւ երեսփոխանական բաշխման ցուցակի խնդիրն, ի ներկայութեան Տնտես. Խորհրդոյ ատենապետոյն, որք յառաջ պէս հրաւիրուած էին ։ Ժողովը նկատելով որ ցարդ 75 ղուրուշէն վար տուրք վճարող ազգայինք եւս իբրեւ ընտրող կը մասնակցին երեսփոխանական ընտրութեանց, մինչդեռ Ազգ. Սահմանադրութիւնը կը տրամադրէ որ 75 ղուրուշ ազգային տուրք տուողները միայն մասնակցին այդ ընտրութեանց, այս առթիւ երկար խորհրդակցութիւններ կատարելէ յետոյ յանձնաժողով մը կազմեց, որպէս զի խնդիրն ուսումնասիրէ և վերջը բերելով երկու կէտերը միմեանց հետ հաշտեցնելով ծրագիր մը պատրաստէ ։

Այս յանձնաժողովն, որ ի նիստ պիտի գումարի ընդ. նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, կը կազմեն Վսեմ. Նուպարեան էֆէնտի, Վսեմ. Գաբրիէլ էֆէնտի Նորատունկեան, Վսեմ. Ստեփան փաշա Արսլանեան, Ազն. Տիգրան էֆէնտի Խոստումեան և Մեծ. Ռէթէոս էֆէնտի Պերպէրեան ։

Ժողովը նկատողութեան առաւ Գեր. Ներսէս Մ. վարդապետ Արսլանեանի հրաժարագիրն յառաջնորդութենէ Զմիւռնիոյ և յետ խորհրդակցութեան մերժեց այդ հրաժարականն, որոշելով հրաւիրել զն. Գեր. բարեպաշտութիւն որպէսզի ընդունի այդ պաշտօնը ։ Նոյնպէս որոշեց գրել Զմիւռնիոյ գաւառական վարչութեան որ թէեւ իրենց նորընտիր Առաջնորդն հրաժարած, սակայն Ազգ. Կեդրոնական Վարչութիւնն ընդունած չէ այդ հրաժարականը ։

Ժողովը նկատողութեան առաւ Ուսումնական Խորհրդոյ մէկ գիրն որով Դրական Ակումբի մը կազմութիւնը և անդամոց անունները տեղեկագրելով, վաւերացումը կը խնդրէր ։ Ժողովը, տեսնելով որ այդ առթիւ կարեւոր կէտեր կան նկատառման արժանի, որոշեց իւր յառաջիկայ նստին զբաղիլ այդ խնդրով ։

Ժողովն զբաղեցաւ նաեւ Մայր Եկեղեցւոյ և Կէտիկ Փաշայի Թաղական խորհրդոց միջեւ եղած սահմանի խնդրով և ընթերցաւ Գեր. Պատրիարքական Փոխանորդ Հօր կողմէ այս առթիւ մատուցեալ տեղեկագիրն ։ Ժողովն յետ երկար խորհրդակցութեանց նկատելով որ Կէտիկ փաշայի Թաղական խորհրդոյ վերջին ընտրութեան առթիւ երկուց եկեղեցեաց սահմանները խառնուած են, որոշեց որ այս խնդիրն երկուց Թաղական խորհրդոց միջեւ կարգադրուի և Կէտիկ Փաշայի նախորդ Թաղական խորհուրդն շարունակէ իւր պաշտօնը մինչեւ որ այդ խնդիր վերջնական կարգադրութիւն մը ստանայ ։

Կը լսենք թէ Գեր. Մելքիսեդեկ եպիսկոպոս Մուրատեան, որ Տրապիզոնի առաջնորդ ընտրուած էր, կը հրաժարի այդ պաշտօնէն ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Բասրայի աստիճան տրուեցաւ Տրապիզոնի նահանգին Բէժիի տնօրէն Համիտ էֆէնտիի ։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Մէհմէտ Ճէմիլ էֆէնտիի, որդի Պաղտատի նախկին Միւֆթի Ալուսիզատէ էֆէնտիի ։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Մահմուտ Աղիֆ էֆէնտիի, որդի նախկին Մեծ-եպարքոս Սելիմ փաշայի ։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ ֆրանսական կառավարութեան առողջապահական ընդհանուր քննիչ Տօքթ. Բըրուսթի ։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Մարսիլիոյ բժիշկներէն Պ. տը Կոլպալիի ։

Հինգերորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ ռուսական Ն—ւէ՞ շոգենաւին նաւապետ Լիչքովի ։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Նախարարաց Խորհուրդն իւր երեկի նստին մէջ նկատողութեան առաւ նաեւ Հեռագրական ու Թղթատարական վարչութեան և Բուլկէրի երկաթուղեաց ընկերութեան միջեւ կնքելի թղթատարական պայմանագիրը ։

— Սպարապետ Բարձր. Ալի Սաիպ փաշա երէկ Նախարարաց Խորհրդոյ մէջ գտնուած պահուն կայս. պալատ երթալու հրաման մը ստացաւ և անմիջապէս գնաց ։

— Երէկ Արտաքին գործոց Նախարարութեան պաշտօնատան մէջ յանձնաժողով մը ի նիստ գումարեցաւ ընդ նախագահութեամբ Վսեմ. Սէրվիչէն էֆէնտիի և առողջապահական սահմանաց վրայ խորհրդակցութիւններ կատարեց ։ Սոյն յանձնաժողովը կը կազմէին մայրաքաղաքիս օտար դեսպանատանց թարգմանք ։

ԱՄԲԱՍՏԱՆԻՉ ԱՏԵԱՆՔ

Կը յիշուի թէ կայս. Իրատէ մը հրամայած էր բարեփոխել Պատժական Օրինաց մէջ գտնուած այն կէտերն որք կը վերաբերին Ամբաստանիչ ատեաններու պարտականութեանց ։

Դատական Նախարարութիւնն այժմ կը քննէ այդ բարեփոխութեանց առթիւ փոփոխելի օրինական ինչ ինչ կէտերն և իւր այդ գործն աւարտելուն պէս իւր քննութեանց արդիւնքը ծրագրով մը պիտի մատուցանէ Ձեռնհաս իշխանութեան ։

ՇԱՔԻՐ ՓԱՇԱ

Լ. Հէրալտ գրոյց մը կը յիշէ թէ Շաքիր փաշա, որոյ պաշտօնն աւարտած է ի Կրետէ, արտասովոր գօմիսէրի պաշտօնով Ալպանիա պիտի ղրկուի սահմանագլխոյ վրայ ծագած խնդիրները կարգադրելու համար ։

ԲՈՂՈՔԱԿԱՆՔ Ի ՊԱՂՏԱՏ

Պաղտատէն տրուած տեղեկութեանց համաձայն, տեղական կառավարութիւնը գոցել տուած է Տօքթ. Սթէյն անուն բողոքական բժիշկի մը կողմէ վարձուած մեծ տուն մը որ ժողովարանի կը ծառայէր և զոր ծրի հիւանդանոց ընելու պատրուակաւ բացած էր ։ Տօքթորն 5 ղրուշ կը վճարէ եղեր իրեն քարոզները մտիկ ընել եկողներուն և 10 ղրուշ ալ Բողոքականութիւն ընդունողներուն ։ Հասան անուն պարսիկ մը, որ այդ ժողովարանն յաճախողներէն մին էր, բողոքականութիւնն ընդուներ և անունը Եղիանա դրուեր է ։ Այս և ուրիշ այս տեսակ դէպքերու վրայ տեղւոյն իսլամք ու քրիստոնեայք ինչպէս նաեւ պարսկական հիւպատոսը բողոքեր են կուսակալութեան, որ այդ տունը գոցել տուեր, յաճախողներէ մէկ քանին պատժեր և կրօնափոխ պարսիկն ալ պարսկական հիւպատոսարանին յանձներ է։ Կ'երեւի թէ Տօքթորն Ամերիկացի է, զի անգլիական հիւպատոսը բնաւ միջամտած չէ ։ Ասկից առաջ բողոքական միսիոնարք երկու անգամ վարժարան բացած էին որ երկու անգամ ալ փակուած էր ժողովրդեան խնդրանաց վրայ ։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՓՈՐՁ ՄԸ

Ի Հէյպէլի կղզի Պէլ Վիւ Օթէլը բնակող գերմանացի վաճառական Պ. Զէնթլէրի քսան հինգամեայ աղջիկն, երեքշաբթի օրը անձնասպանութեան փորձեր է ըեվոլվէրի հինգ հարուածներ պարպելով։ Գնդակներէ երեքը միայն մարմնոյն մէջ մխուեր, սակայն ներքին գործարանաց չեն վնասեր ։ Անմիջապէս կոչուած բժիշկներ նախնական դարմանները տուեր և յայտարարեր են թէ վէրքերը մահացու չեն ։ Այս դէպք հեռագրաւ աղջկան ամուսնոյն իմաց տրուեր է ի Պոլիս և այս վերջնոյն կողմէ ղրկուած վիրաբոյժ մը ապահովցուցած է թէ վիրաւորեալին կեանքը վտանգի մէջ չէ և թէ մարմնոյն մէջ մխուած գնդակները հանուելէ յետոյ բոլորովին պիտի ապաքինի ։ Այդ կին, որ ջղագգռութիւն ունէր, եօթը տարի առաջ եւս անձնասպանութեան փորձած էր, կամուրջին վրայէն ինքզինքը ծովը նետելով, սակայն անկից ի վեր հանդարտ կեանք մը կ'անցունէր ։

ՌԻՖԱԹ ՊԷՅԻ ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ոստիկանութեան պաշտօնեայք փութով յառաջ կը տանին Ռիֆաթ պէյի սպանութեան առթիւ ձերբակալեալ անձանց հարցաքննութիւնները ։ Երէկ նոյնպէս լսուեցան այս դէպքէն տեղեկութիւն ունեցող մէկ քանի անձանց վկայութիւններն և ձերբակալելոց հետ դէմ առ դէմ բերուեցան ։

Ոստիկանութեան նախարար Վսեմ. Քեամիլ պէյ անձամբ հարցաքննեց Մուսինի մայրը, Սատրէտտինն ու Խաճուէճի Օսմանը, սակայն վերջնական արդիւնք մը չունեցաւ ։

Կ—ւէՌ Տը Բ—ւ—ը և Կ—ւէՌ Տը Լ— Բը—— լրագրաց ի Թուրքիա մուտքն արգիլուեցաւ ։

— Փողոցաւը ճարակած է ի Մեծ կղզի և երթալով կը սաստկանայ ու մահ կը պատճառէ ։ Թուրք թերթերը ձեռնհաս իշխանութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրեն ։

Գուզկունճուքի և Սկիւտարի մէջ եւս հարսանիթը ճարակած է ։ Սկիւտարի Թաղապետութեան կողմէ ղրկուած բժիշկներ հարկ եղած միջոցները ձեռք առած են ։

ՏՕՔԹՕՐ Գ. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

Սկիւտարէն փոխադրուած է ի Բերա Պէգաար փողոց Թիւ 9 ։

Երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը կէս օրէն վերջ իւր բնակարանը կ'ընդունի հիւանդներն և երեքշաբթի օրեր ձրիաբար կը դարմանէ աղքատները ։ 47

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊՈՒՔՐԷՇ, 4. Յունիս—Դանուբի եզերական Յանձնաժողովը, ռումանական յանձնախմբին առաջարկութեամբ, որոշեց գործադրել Դանուբի վրայ առաջադրեալ աշխատութիւններն, որք ութ քիլոմեթր պիտի կարճեցնեն Կալած-Սուլինայի ճամբան ։

ՓԱՐԻԶ, 4.—Օրլէանի դուքսը Գլէրվօյէն մեկնեցաւ, իր ներման զեկոյցն իրեն տրուելէ անմիջապէս յետոյ։ Այս առաւօտ Պօլ (Զուիցերիա) հասաւ։ Նոյն օրն իսկ Անգլիա մեկնեցաւ ։ Ընկերվարական երեսփոխանք ընդհանուր ներում պիտի առաջարկեն բոլոր քաղաքական բանտարկելոց համար, ի փոխարինութիւն Օրլէանի դքսին ներման ։

ԼՈՆՏՈՆ, 4. — Երեսփոխանաց ժողովոյն մէջ, արտաքին գործոց նախարար Սըր Ճ. Ֆէրկիւսըն հերքեց այն լուրը թէ գերմանները 10000 եզ յափշտակեր են Աֆրիկէի անգլիական ստացուածոց բնիկներէն ։

ՊԵՏՐՍՊՈՒՐԿ, 4. —Կայսերական հրամանագիր մը ընկուզենիոյ փայտի արտածման վրայ տուրքն 30 կոպէկ մաքսատուրք կը դնէ ։

ՓԱՐԻԶ, 4. —Երեսփ. ժողովը կը շարունակէ վիճաբանութիւնը մաքսային խնդրոյն վրայ ։ Նախարարաց խորհրդին մէջ, դատական նախարարն յայտարարեց թէ ռուս յեղափոխականաց հարցաքննութիւնը կը շարունակէ գաղտնապէս ։ բայց ըստ պատժական օրինաց, ո՛և է տեղեկութիւն չպիտի հրատարակի գրաւեալ թղթոց վրայ ։ Պերլինի նախկին դեսպան Կոնթօ-Պիրոն զօրավարը մեռաւ ։

ՍՈՖԻԱ, 4. — Պուլկար կառավարութիւնը շնորհակալութիւն յայտնեց հելլէն կառավարութեան՝ այն բարեկամական ընդունելութեան և աջակցութեան համար զոր Աթէնքի մէջ վայելած է Տօքթ. Վուլքովիչ, որ հելլենական հաստատութիւններն և օրէնքները քննելու պաշտօն ունէր ։ Պ. Սթամպուլով իւր լուսանկարն յանձնեց հելլէն գործակալին՝ առ Պ. Թրիքուփիս ղրկելու համար ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա. 24 Մայիս

Օսմանեան Փոխառութիւնք			
Երէկ երեկոյ գոց. (Միւթ. Ի. Աէր)		21	7
Պորսայի գոցուելէն վերջը	»	21	8 1/2
Բերայի մէջ	»	—	—
Առաւօտուն բացուելու	»	21	11
Կէս օրին	»	21	11
[illegible]			
Երէկ երեկոյ		59	32
Առաւօտուն		59	34
Կէս օր		59	34
ԸՆԹԱՑԻԿ [illegible]			
Փոխառութիւն A Սէրի		46	1/4
B	»	46	1/4
C	»	21	15
ԲԱԺՆԵԿՏՈՄՍ			
Օսմանեան պանքա .... Անգլ. Լի.		5	4
Գրետի Ժէնէրալ .... (Լոն.)	»	10	
[illegible]	»	7	25
[illegible]	»	5	3
Թրամուէյ	»	494	
Ռումէլի երկաթուղի .... Ֆր.		84	3/4
[illegible] երկաթուղի .... Գ. Կ.		136	
ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՔ			
Օսմանեան ոսկի .... ղրշ.		100	
20 Ֆրանքնոց	»	87	21
Անգլիական ոսկի	»	110	20
Մարք (գերմանական ոսկի)	»	103	
Իմբերիալ	»	90	35
Քրէմից	»	51	16
Ռուսի թղթադրամ	»	7	85
» արծաթ	»	76	30
Մեճ. արծաթ (տարր)	»	108	14
Վեցնոց	»	103	20
Հինգնոց	»	103	15
Մեթալիք	»	100	10
Թուաքէք	»	15	

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ԱՏԵԱՆ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՏՐԱՄ ՄԸ

Եղեռնադատ Ատեանն իւր երեկի նիստը զոհեց կնասպանութեան դատի մը որ արտասովոր շահեկանութիւն մը կ'ընծայէր ։ Ամբաստանելոց նստարանին առջեւ կեցած էր վաթսունամեայ անձ մը, տակաւին կայտառ, համակրական կերպարանքով, որուն դէմքին վրայ ընկճման կամ զզջման նշան մը չէր երեւեր բնաւ, ընդհակառակն իր ըրածին գիտակցութիւնն ունեցող և իր ոճիրը պաշտպանելու պատրաստ երեւոյթ մը ունէր ։ Խասգիւղցի հայ նաւավար մըն էր սա, Գրիգոր անուն, որ 1889 տարւոյ աշնան՝ գիշեր մը ամբողջ ծովուն վրայ անցունելէ յետոյ, առաւօտեան դէմ տուն դառնալով, իւր կինը տարփածուին հետ խուցի մը մէջ փակուած գտած էր ։ տարփածուն (Աչըգ անուն թափառաշրջիկ նուագածու մը) յաջողած էր փախչիլ, և ինքը դէմ առ դէմ գալով կնոջը՝ Բերուզին հետ, խեղկատակութեան վայրկեանի մը մէջ չարաչար վիրաւորած էր զայն ։ յետոյ, ուղղակի պահականոց երթալով, իւր ոճիրը խոստովանած և անձնատուր եղած էր ոստիկանութեան ։ կինը տասնեհինգ օր յետոյ մեռած էր ։

Խուռն բազմութիւն մը, մանաւանդ Խասգիւղի կողմերէն, գրաւած էր երէկ ունկնդրաց յատուկ միջավայրը ։ Դատարանին կը նախագահէր Վասիֆ պէյ, և անդամներն էին՝ Էմին էֆ., Մէհմէտ պէյ, Նիքօլաքի էֆ. և Մուսինեան էֆ. ։ Ընդհ. դատախազի պաշտօնը կը վարէր Հագգը պէյ ։

Նաւավար Գրիգորի պաշտպանութիւնն ստանձնած էր փաստաբան Թորոս էֆէնտի Սարաճեան ։

Ըստ սովորութեան կարդացուեցան ընդհ. դատախազին ամբաստանագիրը, ամբաստանիչ ատենի որոշմնագիրը, և հարցաքննութեան ու վկայութեանց թուղթերը ։

Ի պատասխանի նախագահին հարցմանց՝ Գրիգոր իւր անունը, արհեստը և բնակավայրը յայտնելէ յետոյ, ռամկական լեզուաւ բայց մեկին ոճով մը սկսաւ պատմել իր կեանքը, թէ ինչպէս կնոջն ու զաւակացը օրապահիկը ապահովելու համար ձմեռը ցուրտին դէմ և ամառն արեւուն տակ կը թմրէր ծովուն վրայ, ձկնորսութեամբ ու նաւավարութեամբ ։ անգամ մը կինը սպառնացած էր թունաւորել զինքը, եթէ ընդդիմանար իր յարաբերութեանց, և մինչեւ իսկ փորձ մըն ալ ըրած էր ։ Կռիւ և ատելութիւն անպակաս էին ընտանի յարկէն ։ կնոջը վատաբարոյ ընթացքը թշուառ ըրած էր զինքը ։ և սակայն համբերած էր միշտ, իր աղքատի պատիւը պահելու և զաւակացը անուան արատ չբերելու համար ։ Այն իրիկունը, ըսաւ անցնելով ոճրին պարագաներուն, շատ յոգնած էի ։ ամբողջ գիշերը նաւակիս մէջ անցունելէ յետոյ, առաւօտեան դէմ հաց և ձուկ առած տուն դարձայ ։ տղաքս կը քնանային ։ կնոջս ձայնեցի, դուռը գոց էր ։ անօթութիւնը կը տանջէր զիս, ուստի դանակ մը առնելով սկսայ հաց կտրել ։ կինս դուռը չէր բանար, ներսէն աղմուկ մը լսեցի ։ Այրը կը փախցունէր ։ արիւնս գլուխս ցատքեց ։ դուռը խորտակել կ'ուզէի, երբ Բերուզ դէմս կանգնեցաւ ։ ա՛հ, եթէ այն վայրկենին անոյշ խօսք մը, աղաչանաց բառ մը արտասանէր, թերեւս տեղի չ'ունենար ինչ որ պատահեցաւ ։ բայց նա սկսաւ անարգել զիս, ապտակել, կանչել, վրաս յարձակիլ ։ այդ վայրկենին աչքիս առջեւ կանգնեցան իր բոլոր վատութիւնները, իր անհաւատարմութիւնները ։ մազերը ձեռքիս փաթթեցի ։ գեռ կը յամառէր, կ'անարգէր զիս ։ խելքս գլխէս գնաց ։ դանակս մարմնոյն մէջ մխեցի ։ Մնացածը գիտէք ։

Սրահին մէջ սարսուռ մը կ'անցնէր և ունկնդրաց ճակատները պաղ քրտինքով մը կ'ողողուէին ի լուր այս պատմութեան զոր նաւավարը կ'ընէր առանց վարանման, արդար գործ մը կատարած եղողի մը շեշտերով և պաղարիւնութեամբ ։

Մարդն իր տեղը նստաւ, և վկայք կոչուեցան մի առ մի ։ ասոնք՝ քանի մը դրացիք, երկու աղջիկներ և պառաւ կին մը՝ ամենքն ալ հաստատեցին ոճիրը և զանազան պարագաներ պատմեցին, որոց եզրակացութիւնը սա էր թէ գիտէին որ Բերուզ տարփածու մը ունէր, թէ այդ պատճառաւ երկանք հետ կը կռուէր միշտ, թէ նաւավար Գրիգոր մինչեւ այն ատեն ամբասիր և աշխատասէր կեանք մը անցուցած էր ։ Վերջին վկաներն էին Գրիգորի մանչ և աղջիկ զաւակները՝ Ագրիպագ և Ազատն՝ երկուքն ալ չափահաս ։ Շատ փափուկ կացութեան մը մէջ կը գտնուէին խեղճերը ։ սպանեալն իրենց մայրն էր և սպաննիչն իրենց հայրը ։ խոստովանեցան թէ շարունակ «տուններնին արիւն կը հոտէր» ծնողաց յարաբերութեան պատճառաւ, թէ հայրերնին բարի մարդ մըն էր և գիտցած էր համբերել, աչք գոցել, բայց վերջապէս գործն այս տխուր վախճանին էր հասած ։

Ուրիշ հարցաքննութիւն և վկայութիւն չի մնալով, նախագահը խօսք տուաւ ընդհ. դատախազին որ հակիրճ պատճառաբանութեամբ մը ամբաստանելոյն 15 տարւոյ շղթայակապ աշխատութեան դատապարտուիլը պահանջեց ըստ 174րդ յօդուածոյ պատժական օրինաց ։

Ապա ոտքի ելաւ ամբաստանելոյն փաստաբանը ։ Եղեռնական դատերու մէջ իր վայելած ծանօթ համբաւովը՝ Սարաճ Թորոս էֆէնտիէն կ'սպասուէր պաշտպանողական ընտիր ճառ մը ։ ընդհանուր հետաքրքրութիւն կը տիրէր մանաւանդ թէ ի՞նչ պիտի ըսէր պաշտպանելու համար մարդ մը որ համարձակ կը յայտարարէր թէ իր կինը սպաննած է ։ Այդ հետաքրքրութիւնն ու այդ համբաւը ի դերեւ չի հանեց ։ Աւասիկ իր խօսքերուն ամփոփումը ։

Այս մարդը, Տէր Նախագահ, կը խոստովանի թէ կինն սպանած է ։ գործին մէջ սպանութիւն կայ, բայց ո՛չ ոճիր, վասն զի ամեն սպանութիւն ոճրագործութիւն չէ ։ Հարցուցէք զինուորին որ պատերազմէն կը դառնայ թէ քանի՛ հոգի սպաննած է, ի պաշտպանութիւն հայրենեաց և կրօնի ։ միթէ ատոր համար ոճրագործ կը հռչակուի ։ Գրիգոր ալ սպանութիւն մը գործած է ի պաշտպանութիւն իր պատուոյն, բայց ոճրագործ մը չէ ։ ձեր առջեւ ունիք վաթսունամեայ մարդ մը որուն ամբողջ կեանքը պարկեշտութեան, աշխատութեան շարք մը եղած է ։ գիշերն ու ցորեկն իրար խառնած է, կեանքը վտանգի դնելով ծովերուն վրայ, որպէս զի պատուով պահէ ընտանիքը ։ զաւակներ մեծցուցած է, անոնք ալ հայր և մայր ըլլալու վիճակին հասած, և ահա յանկարծ կը տեսնէ անբարոյականութիւնն իր տան մէջ մտած ։ ամեն կերպ զրկմանց, ամեն կերպ տառապանաց տոկացած է, բայց երբ պատիւը ոտնակոխ եղած կը տեսնէ, ա՛լ ինքն իր տէրը չէ ։ և ո՞վ որ ալ ըլլար այս խեղճ ձկնորսին տեղն, ուրիշ կերպ չի պիտի շարժէր, եթէ անոր չափ նախանձախնդիր ըլլար պատւոյ ։ Ահա լսեցիք բոլոր վկաները, քառասուն յիսուն տարուան դրացիներ, ամենքն ալ երդմամբ հաստատեցին թէ օրինակելի վարք մը ունեցած էր նաւավար Գրիգորը ։ նոյն իսկ սպանեալ կնոջ զաւակները խոստովանեցան թէ հայրերնին ինչե՛ր կը քաշէր, ինչերո՛ւ կը համբերէր ։ Առարկուեցաւ թէ Գրիգոր ինք անձամբ տուն առաջնորդած էր այն մարդն որ յետոյ կնոջը տարփածուն եղած է ։ բայց միթէ ինքը կրնա՞ր գուշակել հետեւանքը, կամ եթէ բուն այդ նպատակաւ տարած ըլլար, վերջէն կրնա՞ր հակառակիլ անոնց յարաբերութեան ։ Քիչ մը առաջ կարդացուած թուղթերու մէջ լսեցիք Բերուզի յայտարարութիւնն, որ կ'ըսէ թէ քրոջը մահուան վրայ ինք շատ տխուր ըլլալուն, էրիկը տուն հրաւիրած էր Աչըգը որպէս զի երաժշտութեամբ քիչ մը զբօսանք հայթայթէ ։ միթէ այս պարագայն եւս չի՞ հաստատեր ծերունի նաւավարին սրտին ազնուութիւնը ։ բայց կինն այս պարագայէն օգուտ քաղելով, ամբաստանութիւններ ըրած է ամուսնոյն դէմ ։ բնական էր այս, քանի որ ինքը մահամերձ վիճակի մէջ՝ բերնին եկածը պիտի գրուցէր էրիկէն վրէժ լուծելու համար ։

Այս սպանութիւն ոճիր չէ, ինչպէս ըսի, և ատոր ապացոյցներէ մին ալ սա է թէ ո՛չ մէկ եղերելի շարժառիթ ունի, գողութիւն, վրէժխնդրութիւն կամ այլ ինչ ։ բարոյական ինքնապաշտպանութեան մը հարկին առջեւ գտնուած է, և սպաննած է՝ պարզապէս պաշտպանելու համար ինչ որ մարդուս համար ամենէն աւելի նուիրական է աշխարհիս մէջ, — պատիւը ։

Այս հիման վրայ պարզելով իւր պաշտպանողական տեսութիւնները, Սարաճեան էֆէնտի եզրակացուց թէ նաւավար Գրիգոր իրաւունք ունի առաջի օրինաց և մարդկութեան ներողամիտ աչօք դատուելու, թէ մեղմացուցիչ պարագաներ կը թեթեւցունեն այս սպանութեան հանգամանքը, և թէ հետեւաբար նա ոչ թէ 174րդ յօդուածի համեմատ 15ամեայ թիապարտութեան, այլ 188 և 190րդ յօդուածոց զօրութեամբ թեթեւ պատժոյ մը միայն արժանի է ։ Եւ խօսքը կնքեց, կոչում ընելով դատաւորաց խղճին և արդարադատութեան ։

Դատաւորք խորհրդակցութեան սենեակը քաշուեցան գրեթէ մէկ ժամու չափ, որոյ միջոցին ունկնդիր ժողովուրդը, նրբանցքներուն մէջ ցրուած՝ անհամբերութեամբ կ'սպասէր դատին ելից, և ընդհանուր կերպով կը յուսացուէր, եթէ ոչ անպարտ արձակում, գէթ երկու կամ երեք տարւոյ բանտարկութեան վճիռ միայն ։

Ժամ 10ին ատեանը վերստին բացուելով, քարտուղարը կարդաց դատարանին վճիռը որ միաձայնութեամբ (այսինքն հինգ դատաւորաց չորսին քուէով) ոճրագործ կը հռչակէր նաւավար Գրիգորը, պատժական օրինաց 174րդ յօդուածին տրամադրութեամբ, ըստ պահանջման ընդհ. դատախազին ։

Սարաճեան էֆ. խօսք առնելով, դարձեալ փաստաբանեց թէ արդարանալի պարագաներով շրջապատեալ է այս սպանութիւն, ըստ 188-190 յօդուածոց պատժական օրինաց, և ո՛չ թէ ոճիր մըն է ։

Դատաւորք, ըստ սովորութեան, երկրորդ անգամ խորհրդակցութեան սենեակն առանձնացան՝ ամբաստանելոյն պատիժը որոշելու համար ։ Տասն վայրկեանէն վերադարձան ի ժողովարահն, ուր տիրող բուռն անձկութեան և խորին լռութեան մէջտեղ՝ նախագահ Վասիֆ պէյ խօսքը Գրիգորի ուղղելով յայտարարեց թէ իւր գործած սպանութիւնը 174րդ յօդուածի տրամադրութեան կը պատկանի, որուն համեմատ տասն և հինգ տարւոյ շղթայակապ աշխատութեան դատապարտուած է ։

Ծերունի նաւավարը որ այնքա՛ն յոյսերով օրօրուած էր դատավարութեան միջոցին, արձանացեալ մնաց իւր տեղն, և աչքերէն՝ որք յառեալ կը մնային նախագահին ձեռքը գտնուած օրինագրքին վրայ, արտասուաց քանի մը կաթիլներ հոսեցան ։ այս եղաւ այդ վայրկենին իւր զգացած դառնութեան բոլոր արտայայտութիւնը ։

Ատեանը վերջանալէ առաջ Սարաճեան էֆ. ծանոյց թէ վճռաբեկ ատեանին պիտի դիմէ ։

Դատապարտեալը դուրս հանուեցաւ երկու ոստիկան զինուորաց հսկողութեամբ որոց մէջտեղէն կը քալէր գլխիկոր և յապաղ կքեալ ։ Զաւակներն իրեն կը հետեւէին արտասուելով, և ունկնդիր ժողովուրդը կը ցրուէր արտասուալից ակնարկ մը ուղղելով Գրիգորին վրայ ։ . . .

ԿՈՐՏՕՆ ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐԸ

(ՎԷՊ)

Հեղինակ

ՔԵՐՈՎԲԷ ԼԻՄՈՆՃԵԱՆ

Այս ընտիր և բարոյալից վէպ, ի գին 5 ղրշ. կը վաճառուի Աչքեան, Զարդարեան և Գափամճեան գրատուններն ինչպէս նաեւ Փանճէ Գալուստ Փօզօս և Յակոբ աղայից քով ։ 482

Յանձնարարութիւնք կ'ընդունուին Գափամճեան գրատուն, Զաբթիէ Եօգուշու, յանուն Հեղինակին ։

ՅՈԲԵԼԵԱՆ

Հ. ՂԵՒՈՆԴ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԱԼԻՇԱՆԻ

Դ

ՎԵՆԵՏԻԿ, 16/28 Մայիս

Երեք թղթակցութիւններով ղըրկեցի Յոբելեանի հանդիսին նկարագիրը ։ այդ առթիւ գրուած նամակներն հաղորդեցի ։ այժմ կը ներկայացնեմ հեռագրերն ։ այսպէս ահա՛ Արեւելքի ընթերցողներն իրենց աչքին առաջ կը տեսնեն այն մեծ —ւ—մ— որուն մէջ ստորագրած են աշխարհիս Հայերն, որուն մէջ նկարուած է Հայոց սիրտը ։

. . .

Ահաւասիկ հեռագիրները զորս կը բաժնեմ խումբերու ։

Ա

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՔ

ԹԻՖԼԻԶ, 24 մայիս

Մշ—կի խմբագրութեան անդամք եւ Ձեր վրայ սքանչացողներու մի խումբ կը ներկայացնեն իրենց ջերմագին բարեմաղթութիւններն Ձեր յոբելեանի ազգային մեծ տօնին առթիւ ։

Գ—է—ր Ա—ծ—ունի, Գ—բ—էլ Ս——դ——կե—նց, Տ—ն—կ—յ Տէր Գ—է—ր—ե—նց, Ս—ր——ս—ե—ն, Ա——քել—ե—ն, Մ—ւ——դ—ե—ն, Փ—փ—զ—ե—ն, Տէր Մ—ր—կ—ս—ե—ն, Գ——բ—ե—նց, Տէր Մ—ք—յէլ—ե—ն, Մ—ք—յէլ Թ—մ—մշ—ե—ն, Հ—խ——մ—ե—ն, Կ—ր——գ—զ—ե—ն, Օ—ն—բ Տէր—ե—ն, Ա——ք—ս— Վ—ր—զ—ր—ե—նց ։

. . .

ԹԻՖԼԻԶ, 24 մայիս

Բաղդ ենք համարում շնորհաւորել մեր աշխարհի ջրալից բեկորներին շունչ տուող Հայր Ալիշանի գիտնական, գրականական արդիւնաշատ յիսնամեակն ։

Ա—ձ—գ—ն—ի Խ—բ—գ—ո——թ—ւ—ն

. . .

ԹԻՖԼԻԶ, 24 մայիս

Աղբ—ւր և Տ—ր—զի խմբագրութիւն շնորհաւորելով մեծ յոբելեարին՝ համբուրում են նորա հզօր աջին ։

Ն—ւ—ե—ն

. . .

ԹԻՖԼԻԶ, 25 մայիս

Խմբագրութիւն Ն—ր-Դ—ր—ւ շնորհաւորելով զարժանաւոր տօնախմբութիւն յիսնամեայ գրական գործունէութեան Նահապետին ծերունու, մաղթէ կեանս երկարօրս ի վայելումն պտղոց անզուգական վաստակոց իւրոց ։

Ս—ն—ա—ե—ն

. . .

ԹԻՖԼԻԶ, 25 մայիս

Ընդունեցէք խորին յարգանք շնորհաւորութիւն Ձեր յիսնամեայ գործունէութեան Մ——ճի խմբագրութենէն ։

Ա—ա—խ—ն—ե—նց

. . .

Օտար երկիր հրատարակուող մի ուրիշ թերթի խմբագիրն ալ հեռագրով հաղորդած էր մի ուղերձ ոտանաւոր 63 բառով ։

Բ

ՄԱՍՆԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ՀԵՌԱԳԻՐՔ

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆՔ. Ա—ք——բ—ն— Կ—թ—ղ

ԷՋՄԻԱԾԻՆ, 24 մայիս

Շնորհաւորեմ յիսնամեակ Հայր Ղեւոնդեայ Ալիշանայ։ երկարեսցի արեւ կենաց նահապետիդ հայրենեաց, պլպուլիդ վարդից Աւարայրի, երգչիդ սուրբ Մասեաց ։

Ա—ե—ն—կ— Կ—թ—ղ—կ—ս Մ—կ—ր—ե—ն

. . .

Կ. ՊՈԼԻՍ, 25 մայիսի

Պսակաւորիդ հանդիսին խնդակից, օրհնելոյդ կենաց օրհնաբան, անմահացելոյդ յերգս և ի մատեանս հայրենական, շնորհաւորեմ ի սրտէ փառաւոր յոբելեանդ ։ Գ—ի—ր Ե—ի—կ—պ—ս Ա—ր——ն—ե—ն—ց

. . .

ՊԷՇԻՒԹԹԱՇ, 25 մայիսի

Ձեր յոբելեան տօնախմբութիւն մըն է վասն հայ ազգին որուն փառքն էք իբր բանաստեղծ, հոյակապ գրագէտ, հրապարակագիր, աշխարհագիր, պատմաբան, հնագէտ. հաճեցէք ընդունել զյարգանս իմ սքանչացման, և եղբայրակցական բարեմաղթութիւններ ։

Խ—ր—ն Ա—ք—ե—պ—ս—ո—պ—ս
Ն—խ—կ—ն Հ—յ—ց Կ—թ—ղ. Կ—թ. Փ—ղ—ք

. . .

ՍԻՄՖԷՐՕՊՕԼ, 24 մայիսի

Հաճեցէք ընդունել բարեմաղթութիւններս, յարգոյապատիւ հայր Ղեւոնդ, Աբրահամ, Ղուկաս ։

Զ—է

. . .

ԵՂԻՍԱԲԷԹՕՊՕԼԻՍ, 23 մայիսի

Կեցցէ՛ յաւէրժ պարծանքդ ուխտիս, հայր հայրենեաց Ալիշան, ընկերօքն իւրոք հոգեկցօքն ։

Տէր—ե—ն

. . .

ՀՌՈՄ, 25 մայիսի

Ձեր սիրեցեալ վարդապետութեան Յոբելեանի առթիւ Ձեր ըղձալի կեանքի համար ջերմեռանդաբար կը բարեմաղթեմ բազում երջանիկ տարիներ ։

Բ—ս—ն—
Ե—ի—կ—պ—ս Ա—ո—լ—ն

. . .

ԻԶՄԻՐ, 26 մայիսի

Առ յարգամեծար մեծ արժանաւոր պատմագիրն, աշխարհագէտն, հնագէտն, վիմագէտն, թարգմանիչն, բանաստեղծն, գրագէտն առաքէ ջերմագին բարեմաղթութիւնս ։

Ե—ի—կ—պ—ս Օ—մ—ն—ե—ն

. . .

ԶԱՆԱԶԱՆՔ. Ա—ք——բ—ն— Կ—թ—ղ

ՀԱԼԷՊ, 24 մայիսի

Ի խորոց սրտի կը պաշտէ զձեզ, ան-

կեղծօրէն կ'աքանչանայ Ձեր վրայ, և իր բարեմաղթութիւնները կ'ընէ Ձեզ։

[illegible]

ԲԵՐԱ, 24 մայիսի

Հաճեցէ՛ք ընդունիլ բարեմաղթութիւններս. միշտ խորին մեծարանքով եմ, Ձեր անձնուէրը

[illegible]

ԹԻՖԼԻԶ, 25 մայիսի

Կը բարեմաղթեմ Ձեր հանդիսաւոր տօնախմբութիւնը, կը մատուցանեմ սրտակաթ ողջոյն, խորին երախտագիտութիւն և խորին յարգանք։

[illegible]

ԲԱԳՈՒ, 25 մայիսի

Բազմաջան, արդիւնաշատ նահապետիդ սրտագին շնորհաւորութիւն։

[illegible]

ՍԵԼԱՆԻԿ, 25 ապրիլ

Ձեր յոբելեանի առթիւ ընդունեցէք մեծարանքներն ձեր նախկին աշակերտին։

[illegible]

ԻԶՄԻՐ, 24 մայիս

Շնորհաւոր յիսնամեակ։

[illegible]

ԿՈՆՍԹԱՆՑԱ, 24 մայիս

Երախտապարտ քրտամբ համբուրելով բազմավաստակ աջին հոգեւունչ բանաստեղծ Հայր Ալիշանի, երկար կեանք մաղթեմք իւր յոբելեանի առթիւ։

[illegible]

ԵՐԵՒԱՆ, 25 մայիսի

Ջերմագինս մեծարելով ձեր գրական գործունէութիւն, արդիւնաշատ պսակեալ, կուգամ մատուցանել իմ յարգանքներ։

[illegible]

ԿՈՆՍԹԱՆՑԱ, 25 մայիսի

Հանդիսիդ հերոս՝ պեւոր գիտունին՝ մատուցանեմ սքանչացմանս հաւատոյն։

[illegible]

ԲԵՐԱ, 24 մայիսի

Շնորհաւորութիւններ յոբելեանի յարգոյապատիւ հարցն Ծարեան, Ալիշան, բարեմաղթէ երկար կեանք։

[illegible]

ՎԱՌՆԱ, 24 մայիսի

Ջերմագին բարեմաղթութիւններ.

[illegible]

Հաճեցէ՛ք ընդունիլ ջերմագին բարեմաղթութիւններ վասն ձեր քաջանայական յիսնամեկի։ Աստուած պահէ զձեզ երկար տարիներ. դուք էք մեր խնդութիւնը, մեր պարծանքը։

Ձեր յարգալիր եղբօրորդին որ կը խնդրէ ձեր օրհնութիւնը։ [illegible]

ՄՈՍԿՈՒԱ, 24 Մայիսի

Հաճեցէ՛ք ընդունիլ իմ սրտագին շնորհաւորութիւններս և ջերմագին մաղթանքներս, առթիւն յիսնամեայ տարեդարձի Ձեր գրական և գիտական գործունէութեան, մնքա՛ն բազմարդիւն, մնքա՛ն հրաշագան։

[illegible]

ԹԻՖԼԻԶ, 24 մայիսի

Կը շնորհաւորեմ ձեր յոբելեանը և ձեզ կը բարեմաղթեմ ի բոլոր սրտէ քաջ առողջութիւն, երկար կեանք վասն երջանկութեան համայն հայ ազգին։

[illegible]

ԼԻՎՈՌՆՈ, 25 մայիսի

Կը մատուցանեմ բարեմաղթութիւններ Ձեր քահանայական յոբելեանին։

[illegible]

ԵՐԵՒԱՆ, 25 մայիսի

Հայր Ալիշանի կէս դարեան գործունէութեան հետ ծանօթ հայ քրիստոնեաների սիրտը կը բաբախի այսօր երբ տօնվում է նորա յոբելեանը. կեցցէ՛ հայր Ալիշան, չատ և չատ տարիներ հայութեան համար։

[illegible]

ՓԱՐԻԶ, 25 մայիսի

Հայրենիքի սիրող մեծ պատմագրին բանաստեղծին շնորհաւորում եմ յոբելեան, ցանկանալով երկար կեանք։

[illegible]

ԲԵՐԱ, 24 մայիս

Բիւր բարեմաղթութիւններ, կը խնդրենք ձեր օրհնութիւններն։

[illegible]

ՍՈՒԼԻՆԱ, 25 մայիսի

Բոլոր սրտէ երջանկութիւն կը բարեմաղթենք։ [illegible]

Կ. ՊՈԼԻՍ, 25 մայիսի

Շնորհաւորութիւնն'ր, հոյակապ գիտունդ Հայր Ալիշան։ [illegible]

ԲԱՐԻԶ, 26 մայիս

Շնորհաւորութիւններ ի բոլոր սրտէ, կը բարեմաղթեմ երկար կեանք, առողջութիւն, ամեն տեսակ բարօրութիւն։

[illegible]

ՀՌՈՄ, 25 մայիս

Կամէի որ դարեր ապրիք. տրուայ ձեր հիացող [illegible]

Գ.

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ ՀԵՌԱԳԻՐՔ

([illegible])

ԹԻՖԼԻԶ, 24 մայիս

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ռուս Աշխարհագրական Ընկերութեան Կովկասեան բաժինը կ'առաքէ իր անկեղծ շնորհաւորութիւններն ձեր գործունէութեան Յիսնամեկի առթիւ, և կը բարեմաղթէ որ ձեր կեանքը երկարի շատ տարիներ։

[illegible]

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԿԱՆԱՆՑ ԹԻՖԼԻԶԻ

ԹԻՖԼԻԶ, 24 մայիսի

Թիֆլիզի կանանց Բարեգործական ընկերութիւնը այսօրուայ հանդիսաւոր օրը մատուցանելով մատուցանում է բանաստեղծ Հայր Ալիշանին իր սրտագին շնորհաւորութիւններն ցանկանալով նորա երկար կեանք ի փառս Հայոց ազգին։

[illegible]

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԵՐԵՒԱՆԻ

ԵՐԵՒԱՆ, 25 մայիսի

Երեւանի Հայոց Բարեգործական Ընկերութիւնը ողջունում է բազմարդիւն Հայր Ալիշանի պատկառելի յիսնամեայ գրական գործունէութիւնն։

[illegible]

ԳՐԱՍԻՐԱՑ ԸՆԿ. ՖԻԼԻՊՊԷԻ

ՖԻԼԻՊՊՕՊՕԼԻ, 24 մայիսի

Գրասիրաց Եղբայրութիւնը կը շնորհաւորէ Ձեր գրական գործունէութեան յիսնամեայ յոբելեանը։

[illegible]

ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԹԻՖԼԻՍԻ

ԹԻՖԼԻԶ, 24 մայիսի

Հրատարակչական ընկերութիւնս շնորհաւորէ գյիսնամեայ բազմավաստակ ծառայութիւն նահապետիդ յասպարէզի հայ դպրութեան, մաղթելով ձեզ կեանս երկար յանընդհատ արդիւնաւորութիւն վաստակոց ձերոց։

[illegible]

ՄԱՐԴԱՍԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՀԱՅՈՑ ԲԱԳՈՒԻ

ԲԱԳՈՒ, 25 մայիսի

Բագուի Հայոց Մարդասիրական ընկերութիւնը խորին երախտագիտութեամբ շնորհաւորում է ձեր բազմարդիւն գրականական յիսնամեայ գործունէութիւն։

[illegible]

Դ.

ՋԱՆԱԶԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ ԵՒ ԽՈՒՄԲԵՐԻ ՀԵՌԱԳԻՐՔ

([illegible])

ԱԽԱԼՑԻԽ, 25 մայիսի

Շնորհաւորում ենք ձեր բազմաչխատ յիսնամեայ գրական գործունէութիւնը. ցանկանում ենք ձեր գրչին բեղմնաւորութիւն, կեանքին արեւշատութիւն։

[illegible]

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐՕՊՕԼ, 24 մայիսի

Աղէքսանդրօպօլու Կաթոլիկ Հայոց համայնքն բերկրութեամբ տօնում է նահապետիդ յիսնամեայ յոբելեան, ցանկանալով երկար կեանք յօգուտ ազգի։

[illegible]

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐՕՊՕԼ, 25 մայիսի

Շնորհաւորում ենք գյիսնամեակ արգասաբեր գործոց նահապետիդ։

[illegible]

ԲԱԳՈՒ, 25 մայիսի

Հայրենի գրականութեան և գիտութեան անխոնջ մշակի բազմավաստակ ձեռքերին համբոյր։

[illegible]

ԲԱԳՈՒ, 25 մայիսի

Հայցելով ձեր հայրական օրհնութիւն Բագուայ հայ կանայք շնորհաւորում ենք ձեր յիսնամեայ գրական արդիւնաւոր գործունէութիւնն։

Ի դիմաց կանանց
[illegible]

Սուրբ հայրենիքի քաջեր յիշատակներն աչքի առաջ կանգնող բազմավաստակ ծերունիին, Բագուայ հայ երիտասարդութիւնն անկեղծ սրտով մատուցանում է շնորհաւորանքներ, նորա բազմավաստակ գրական գործունէութեան առթիւ։

Ի դիմաց երիտասարդաց
[illegible]

ԲԱԳՈՒ, 24 մայիս

Ուսուցչական խումբ երկսեռ ուսումնարանաց հայոց Բագուայ բերկրութեամբ շնորհաւորէ բազմավաստակ նահապետիդ յիսնամեայ գրական, գիտնական գործունէութիւնն մաղթելով ձեզ ամս բազումս ծաւալել գլուխ և գհոգի ի սփիւռս հայրենեաց։

[illegible]

ԲԱԳՈՒ, 24 մայիս

Բագուայ հայ բժիշկներս մատուցանեմք ձեզ մեր խորին շնորհաւորութիւնները ձեր յիսնամեայ բազմարդիւն գործողութեան առթիւ յասպարէզի գիտութեան և գրականութեան։

[illegible]

ԲԱԳՈՒ, 24 մայիսի

Ամենախորին ակնածութեամբ և երախտագիտութեամբ շտապում ենք շնորհաւորել ձեր յիսնամեայ կրօնական գրական բեղմնաւոր գործունէութիւնն ի կողմանէ Բագուայ հայ վաճառականաց։

[illegible]

ԲԱԳՈՒ, 25 մայիսի

Կարամուրզան խումբով խորին պատկառանօք բարեմաղթում է վերապատուելիութեանդ յոբելեանը։

[illegible]

ԲԱԳՈՒ, 24 մայիսի

Խնդութեամբ շնորհաւորենք մեր բազմաջխատ գիտնականի հանճարաւոր քերթողին ամենապատկառելի նահապետիդ Սրբազան Հօր Ալիշանի գործունէութեան յիսնամեակ։

[illegible]

ԲԱՐԻԶ, 24 մայիսի

Ստորագրեալներս, Հայք Բարիզի, կը շնորհաւորենք Մխիթարեանց Ակադեմին առթիւ յոբելեանի փառապանծ հօրն Ալիշանայ, առ որ կ'ուղարկեն հաւաստիքն իրենց ջերմ համակրանքի եւ խորին բաքանչացման։

[illegible]

ԲԱՐԻԶ, 26 մայիս

Բարիզի հայ ուսանողական միութիւնը շնորհաւորելով ազգօգուտ գիտուն Հայր Ալիշանին յիսնամեայ յոբելեանը մաղթում է երկար կեանք։

[illegible]

ԳԱՆՁԱԿ, 24 մայիսի

Դարուս մեծ Հայ Հայր Ղեւոնդ, Գանձակայ հայ հասարակութեան փոքրիկ խմբիկս մատուցանում է ձեզ իւր ջերմ և սրտագին շնորհաւորութիւն ձեր յիսնամեայ քրտնաջան ազգօգուտ և բեղմնաւոր գրականական գործունէութեան առթիւ. ի սրտէ խնդրում ենք Արարչից շնորհել ձեզ, մեր պաշտելի և անփոխարինելի քերթողահայր, երկար կեանք ի բարօրութիւն ազգիս։

[illegible]

ԵՐԵՒԱՆ, 24 մայիսի

Երեւանայ թեմական դպրանոցի ուսանողականք շնորհաւորում են արդի հայ գրականութեան նահապետ Ալիշանի գործունէութեան յիսնամեակն, ցանկանալով վաստակաւոր հօրն երկար ու պայծառ օրեր։

[illegible]

ԷՋՄԻԱԾԻՆ, 25 մայիսի

Արարատայ ձորէն կ'առաքեմք մեր շնորհաւորութիւններն, կ'աղաչեմք Աստուծոյ որ շնորհէ երկար փառաւոր կեանք առ ամենասուրբ նահապետն արդի հայ բանաստեղծութեանց և գիտութեան։

[illegible]

ԹԵՈԴՈՍԻԱ, 24 մայիսի

Ցոյժ խոնարհաբար կ'աղաչենք յարգոյապատիւ հայրերը Ղեւոնդ, Աբրահամ, Ղուկաս, փառաւոր յոբելեարներն, հաճին ընդունիլ մեր բարեմաղթութիւններն և զձեզ համարել ի թիւս իրենց վրայ սքանչացողներու։

[illegible]

ԹԻՖԼԻԶ, 25 մայիսի

Ձեր հանճարին երկրպագու հայ հասարակութիւնը Թիֆլիզի շնորհաւորում է Ձեր յիսնամեայ ծառայութեան լրումն հայրենի գիտութիւններին ասպարիզում այսօր։

Այսօր ի պատիւ ձեր խմբուած Հայկայ տան զաւակներ հայկական սեղանի շուրջ տօնախմբում են մեր բնավայրի աւերակների վերականգնողի, մեր պաշտելի նախահարց փառքի պատմչին և վերջի բազմարդիւն սպասաւորութեան յիսնամեակը։

Մեր բնավայրի ՆՈՒԱԳՆԵՐԻ, ՏՈՒՇԻԿՆԵՐԻ, ՍԻՍՈՒԱՆԻ, ԱՅՐԱՐԱՏԻ անմոռանալի և տօնելի հեղինակին մեր սրտագին երախտագիտութիւնն յայտնելով, ձեր սիրած Հայոց աշխարհի զաւակներս մաղթում ենք ձեզ երկար կեանք ի փառս մեր բնավայրի և հայկազեան դպրութեան։

Հարիւրաւոր սեղանակիցների կողմից

[illegible]

ԹԻՖԼԻԶ, 24 մայիսի

Բոլորումն յիսնամեայ սպասաւորութեան Ձերոյ յասպարէզի հայրենական գիտութեանց շնորհաւորէ Ներսէսեան դըպրանոց սրտառուչ մաղթանօք. յուսացեալ ի շնորհս Նախախնամութեան խնդրեմք ի Տեառնէ զերկարութիւն կենաց ձերոց, որ հաւասարապէս մեծագնի է վասն գիտութեան և վասն ազգին այնորիկ որ ի վաստակս հանճարոյ ձերոյ տեսանէ զանցեալն իւրոյ զճակատագիր։

Նախագահ. Մամբրէ եպիսկոպոս
Հոգաբարձու. Իշխան Կոստանդեան
Բէհրութեան
Տեսուչ. Սպէնդիարեան

ԺՐՆԵՒ, 25 մայիսի

Շնորհաւոր, Հայր Ալիշանի բազմարդիւն գրական յիսնամեակ։

[illegible]

ԻԶՄԻՐ, 24 մայիս

Իզմիրի հայ հասարակութիւնը իր սրտագին շնորհաւորութիւն մատուցանէ ազգային մեծ հնախօսիդ ու քերթողիդ ձեր յոբելեանի առթիւ։

[illegible]

ԻԶՄԻՐ, 24 մայիսի

Հայ երիտասարդութիւն Իզմիրի սրտագին շնորհաւորելով ձեր պանծալի գործունէութեան յիսնամեակն մաղթէ երկարութիւն ձեր անգին կենաց։

[illegible]

ԽԱՐԱՍՈՒ-ՊԱԶԱՐ, 24 մայիսի

Երախտագէտ հայ հասարակութիւնը տօնում է նահապետ ձեր յիսնամեակը, մաղթում է առողջութիւն, երկար օրեր։

[illegible]

ԽԱՐԱՍՈՒ-ՊԱԶԱՐ, 24 մայիսի

Մեծահանճար պատմաբան, աշխարհագիր, գերագոյն բանաստեղծ Հայոց, առթիւն ձեր քահանայական և գրական յիսնամեայ յոբելեանի բոլոր կաթոլիկ հայերն Խարասու-Պազարի ձեզ կը մատուցանեն բիւրաւոր անկեղծ մաղթանքներ։

[illegible]

ԽԱՐԲՈՒԴ, 23 մայիս

Խարբերդի հայ ուսանողները մեծ ուրախութեամբ շնորհաւորում են մեծարգոյ Հայր Ալիշան ձեր յիսնամեայ գրական եւ գիտական բեղմնաւոր գործունէութիւն։

[illegible]

ԽՃԼԱՐ, 24 մայիս

Բաղդաւոր ենք համարում մեզ շնորհաւորել մեր ամենից սիրելի մեծ հայրենագէտիդ գրականական յիսնամեայ յոբելեան ցանկանալով պաշտելի նահապետիդ երկար կեանք։

[illegible]

ԽՃԼԱՐ, 24 մայիս

Շնորհաւոր ենք պաշտելի նահապետիդ ազգային գրականական բազմարդիւն գործովք յիսնամեայ քահանայութիւն։

[illegible]

ՄԱՐՍԷՅԼ, 25 մայիս

Մարսէյլի հայ գաղթականութիւնը կը շնորհաւորէ յարգանքով յիսնամեակն գերյարգոյ Հ. Ալիշանի եւ կը մաղթէ նմա երկար երջանիկ կեանք։

[illegible]

ՄԵԼԻԹՕՊՕԼ, 25 մայիս

Մելիթօպոլի հայ գաղթականութիւնը ջերմագին կը շնորհաւորէ յիսնամեայ յոբելեանն անխոնջ գործունէութեան գերագոյն քահանային Ալիշանի, յասպարէզի հայ գրականութեան։ Կը մաղթէ ազգային մեծ աշխատաւորին կատարեալ առողջութիւն, երկնային զօրութիւն վասն բարեբաստութեան եւ փառաց հայկական հանճարի։

[illegible]

ՄՈՍԿՈՒԱ, 24 մայիսի

Ի խորին սրտէ շնորհաւորում ենք ձեզ ձեր ազգօգուտ և բազմեռանդ մատենական և գրականական գործունէութեան յիսնամեայ յոբելեանի առթիւ և յայտնում ենք մեր ամենաջերմ ցանկութիւններն որ ձեր բազմարդիւն գործունէութիւնը չարունակուի և չատ երկայն և երկար տարիներ ազգային ինքնաճանաչութեան զարգացման համար։

Ձեր հանճարի յարգողներ
[illegible]

ՆՈՒԽԻ, 23 մայիսի

Ո՛չ կարօտի ալէզարդ գլուխ նահապետիդ ձեռակերտ պսակի, զի պսակ անմահութեան բոլորեն ի գլուխ ձեր հերք ձեր, վերստին կենդանացեալ և պայծառացեալ քաջազուն նախնիք և քաղցր բնավայր։ Եւ արդ մեզ սքանչանալ պանծալի գրչադ եւս և փառաւորեսցեն և պանծացեն նորանոր վաստակօք։ (Վերջին տողերը գուշակութեամբ հանուած)։

[illegible]

ՊԱԹՈՒՄ, 24 մայիսի

Պաթումի հայ հասարակութիւնը նուիրական պարտականութիւն է համարում արտայայտելու իւր խորին մեծարանքը, երախտագիտութեան զգացմունքներն և ամենաջերմ բարեմաղթութիւններն տասնեակներորդ դարու հայկական գրականութեան ուսումնական և բազմավաստակ նահապետին իւրոյ յիսնամեայ յոբելեանի առթիւ։

[illegible]

[illegible]

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 25 մայիսի

Ձեր յիսնամեայ յոբելեանին առթիւ կը մատուցանենք մեր ջերմագին շնորհաւորութիւններն և մեր սրտագին բարեմաղթութիւնները։ Կը խնդրենք Աստուծմէ որ դեռ չատ չատ տարիներ երկարէ ձեր կեանքը, նուիրեալ հայկական գիտութեան։

[illegible]

ՊԵՐԼԻՆ, 24 մայիս

Պերլինի հայ ուսանողութիւնը ցանկանում է նահապետիդ երկար կեանք։

[illegible]

ՊՈՒՔՐԷՇ, 25 մայիս

Ռումանիոյ Հայերը կ'առաքեն ձեզ իրենց ջերմագին շնորհաւորութիւններն, և ի սրտէ կը մաղթեն որ Աստուած զձեզ պահպանէ դեռ երկար տարիներ վասն փառաց և զարգացման հայ դպրութեան։

[illegible]

ՌՈՒՍՃՈՒԳ, 24 մայիս

Կը կցենք մեր շնորհաւորութիւններն առ այնս զոր ձեր միաբանութիւն ձեզ կը մատուցանէ այսօր շնորհաւորելով ձեր յոբելեանը։ Մեր յարգալից մեծարանքներն առ բանաստեղծն ժողովրդական, պատմագիրն մեծաշնորհ, և անխոնջ հետազննիչն աշխարհագրութեան մեր բնավայրի։ Կեցցէ՛ հեղինակն Սիսուանայ և Վասպուրականի։

[illegible]

Մեսրովպեան սանուց ընկերութիւն (դպրոցական աշակերտք)։

ՍԱՄՍՈՆ, 28 մայիսի

Խնդութեամբ կը ձայնակցինք ուխտաւոր սրտերու մաղթելով ձեզ, պատուական հայրիկ, նոր յիսնամեակի երջանիկ շրջան։

[illegible]

ՍԻՄՖԵՐԱՊՕԼ, 24 մայիս

Ստորագրեալքս, ի դիմաց հայազգեաց երկուց դասանութեան, բազմավաստակ ազգասէր նահապետիդ գրականական յոբելեանի առթիւ որդիական անկեղծութեամբ կը յայտնեմք մեր ջերմ երախտագիտութիւնը ազգային մատենագրութեան մասին ձեր անխոնջ աշխատութեանց համար, բարեմաղթելով վայելել անոնց քաղցր պտուղը եւ սիրեցեալ ազգիդ համակրութիւնը։

ԲԱՀԱՆԱՅՔ

[illegible]

ՍԱՐԿԱՒԱԳ

[illegible]

ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒՔ

[illegible]

ՈՒՍՈՒՑԻՉՔ

[illegible]

ՎԱՌՆԱ, 25 մայիս

Երիտասարդութիւն և ծերութիւն ազգին հայոց միայնակ առթիւ հոյակապ յոբելինին ձերոյ ճանաչեն միաբանութեամբ ի ձեզ, սիրեցեալ և մեծարեալ Հայր Ղեւոնդ Ալիշան, զնա որ անմահացուցեց զբանաստեղծութիւնն, զգրականութիւնն եւ զաւերակս բնավայրին մերոյ։

[illegible]

ՏԷՐՊԷՆԹ, 24 մայիս

Շնորհաւորում եմ Ձեր յիսնամեայ գրական գործունէութիւնը։

[illegible]

ՏՐԱՊԻԶՈՆ, 24 մայիսի

Կը բարեմաղթենք ձեր յոբելեանը։

[illegible]

ՔԻՇՆԵՎ, 25 մայիսի

Բաղդաւոր ենք համարում մեզ համար միանալ այսօր Հայ ազգի ուրախութեան. շնորհաւորում ենք Ձեր գործունէութեան յոբելեան, մաղթելով ձեզ երկար կեանք ի պարծանս Հայոց ազգին։

[illegible]

ՕՏԷՍԱ, 24 մայիսի

Նահապետիդ ձայն աղեկէզ, պատմաբանիդ սիրտ զգայուն, սուրան թաչին դէպ խանդակաթ յերկիրն մեր, Մուսայդ դու վեհ, դեռ չատ երկար հնչէ՛ հնչէ՛ տաւիղդ անմահ։

[illegible]

Կը դոցեմ ալբոմը, մաղթելով բոլոր Հայոց որ Հ. Ալիշանը կարենան իրենց քովը տեսնել, կարենան զնա չրջապատել և համբուրել այն նկարչի ձեռներն որ 19րդ դարու հրաշքներէն է։

Ճչգրիտ լուսանկարչի մը պէս նըկարել բնավայրը զոր չէ տեսած, միթէ հրաշալիք չէ՞ այս։

Բայց միթէ սրտի համար կա՞յ հըրաշք։

Սիրտը Աստուծոյ մասն է. ամենազօր է։ ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

[illegible]

1890 Մայիս 14էն Յունիս 31

		Օրական	Ամսական
Պէշիքթաշի գիծ		6,616.97	205,126.—
Աքսէրայի	»	6,182.63	191,661.50
Շիշլիի	»	6,768.89	209,835.50

Կ. Պոլիս, 4 Յունիս 1890

Ընդհ. Տնօրէն
Ա. ԹՐԻԻԼԷ

ԴԱՐՄԱՆՈՒՄՆ
ԿԷԼԻՆՃԻՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ

Պատուաւոր ազգային մը որ ցարդ ձրիաբար դարմանած է բազմաթիւ անձեր, որք կէլինճիքի հիւանդութեամբ իրեն դիմած էին՝ և իր դեղերէն բոլորովին ապաքինած են, ամեն կողմէ արտայայտեալ փափաքանաց համաձայն՝ Ղալաթիա Բէնլիչէնպէհ Բազար Զինճիրլի Խանի վերի յարկը թիւ 11 սենեակն յատկացուցած է իրեն, ուր պիտի ընդունի և դարմանէ կէլինճիկէ բռնուող հիւանդները։

Աղքատները ձրիաբար պիտի դարմանուին։ 478 5—15

ՍԻՈՒՏԻ ՄՕՈՒԻ ՉԿԱՆ ՕՃԱՐԱԿ

[illegible] Կ. Պոլիս, 13 [illegible] 1888

[illegible]

ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ
[illegible]

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԻՐԱՍԹԷՐԻ

Իքինճի ազըր ալ էլպէօֆ չուհասը եւիզ մէթրօ պէհէրի եիրմի իւչ ղուրուշ։

Կիւվէզ Սաքսոնեա չուհասը պին մէթրօ պէհէրի իքի ղուրուշ։

Մավի չուհա իքի եւիզ մէթրօ պէհէրի եիրմի իւչ ղուրուշ։

Եէշիլ չուհա եւիզ էլլի մէթրօ պէհէրի տէօրթ ղուրուշ։

Պէյազ մասամիօլ եիրմի պին արշըն պէհէրի իքի ղուրուշ պէչ փարա։

Նիզամիյէ էլպիսէ անպարը իչուն միւպայեա օլունաճագ չուհալար մայիսին եիրմի սէքիզինճի կիւնինէ գատար միւնագասալէրի պիլ իճրա մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկլէրինտէն իթասընա վէ եիրմի տօգուզունճը կիւնիւ եւիզտէ պէչ թէնզիլինէ թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

24 մայիս 1890 458
Նօ. 9 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԻՐԱՍԹԷՐԻ

Շամի չէրիֆտէ պուլունան աաքիրի չահանէ իչուն մահալինճէ մէփղըլի միւնագասասա պուլունան սաթէնին պէհէր քիլօսը իւչ եւիզ էլլի ալթը, սօղանըն օն, կիւշթին եւիզ օն պիր փարայա օրաճա թալիպի էօհտէսինտէ օլսուղընտան պուրաճա իթասընա թալիպ օլանլարըն թարիխը իլանտէն իթիպարէն պիր հաֆթայա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

22 մայիս 1890 457
Նօ. 8 2—3

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՇ ԲՐԻԹԻՇ ԸՆԴ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 6,515,542
ՀԱՍՈՅԹ 1888 ՏԱՐՒՈՅ 2,085,347

ՆՈՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,581,000
ՀԱՍՈՅԹ 1888 ՏԱՐՒՈՅ 967,900

Ընկերութիւնքս կրկնակ Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար գիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած վնասնին 17,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիօն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ *Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երկք Ընկերութեանց*

LE SANG C'EST LA VIE!!

RÉGÉNÉRATION DU SANG

PAR LE

ROB LECHAUX

AUX JUS D'HERBES

DÉPURATIF INCOMPARABLE

Sucs Végétaux concentrés de **CRESSON** et de **SALSEPAREILLE ROUGE, IODURE DE POTASSIUM** recristallisé

Le ROB LECHAUX donne la Force, la Santé, la Vie!

La plupart des maladies qui nous affligent ont pour cause la faiblesse ou l'altération du sang. C'est dans le sang que tous nos organes puisent les éléments nécessaires à leur nutrition. Le **ROB LECHAUX** répare les désordres de ce fluide nourricier, lui rend sa composition normale, le purifie, le rafraîchit, le fortifie, le régénère et par là assure la santé à ceux qui l'emploient.

« ... *Votre* Rob Lechaux *est excellent, car mon enfant est parfaitement guéri. Je vous autorise à publier ma lettre et mon nom.*
« Docteur LAROCHE, à Piégut-Pluvier (Dordogne). »

« ... *La reconnaissance me fait un devoir de vous rappeler que sans votre* Rob Lechaux *je ne serais probablement plus de ce monde.*
« L'Abbé LAFAYE, curé d'Eyburie (Corrèze). »

« ... *C'est à votre excellent* Rob Lechaux *que je dois la guérison de ma femme, malade depuis 7 ans, d'un grand épuisement qu'aucun médicament n'avait diminué.* « J. JOURDAN, Brig. de Gendarmerie, à Brigueuil (Chte) »

« ... *Votre* Rob Lechaux, *que j'ordonne souvent, produit de si bons résultats, que je veux en faire prendre à mon fils. Veuillez, etc.*
« Dr A. MOTHE, à Monfort-du-Gers. »

Médailles d'Or et Diplômes d'Honneur à toutes les Expositions

CONTREFAÇONS! Le succès rapide du **ROB LECHAUX** a fait naitre de nombreuses contrefaçons toujours inertes et souvent dangereuses, que des spéculateurs audacieux offrent à la place du Véritable **ROB LECHAUX**.

L'Inventeur ne garantit que les flacons portant le **Timbre** *bleu de l'***Union des Fabricants** *et la signature authentique de :* [signature]

ENVOI GRATIS **sur demande affranchie** d'une **très curieuse** et **intéressante Brochure** (50e édition), sur la **Régénération du Sang** par le **ROB LECHAUX**.

Brochures en **Langue Française,** en **Langue Turque** et en **Langue Grecque**

BORDEAUX : MARIO LECHAUX, Phen-Chte, 164, rue Sainte-Catherine, BORDEAUX

Même Maison : **POMMADE ANTI-DARTREUSE LECHAUX**
Pour la Guérison externe de toutes les *MALADIES de la PEAU*

Կը ծախուի ի Կ. Պոլիս Տ. Բուչիւկեան Եղբարց քով, Եմին Էօնիւ Թիւ 77. Տ. Պասապեան Պաղչէ Գաբու Թիւ 13. Տ. Ժ. Վանտիքեանոս և ընկ. Սուլթան Համամ Թիւ 14, ի Բերա Տ. Թէօտօրիտիս, Մեծ փողոց Թիւ 244. Տ. Տիւսար Գազզիական դեղարան, Մեծ փողոց Թիւ 412. Տէլա-Սուտա դեղարանը Մեծ փողոց Թիւ 169. և Ղալաթիա Տ. Ա. Թիլլօս, Մեծ փողոց Թիւ 18. Տ. Տէրմեմա Ժաք, դեղավաճառ Նիւքոլաք Գալաթար Թիւ 68 և դեղագործական մթերանոց։

EMULSION SCOTT

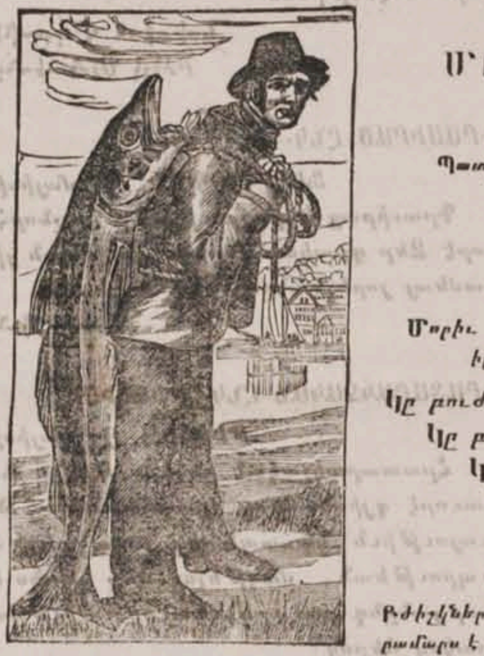

(ՍԳՈԹԴԻ ՕՇԱՐԱԿ)

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՃՈՒՏ ԻՒՂ

Իբբօֆօսֆիթ տը շօտ և սօտայով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈԴԻ և ԲՕՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորու ձկան համ իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, իբբօֆօսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտ
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճղճմութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակալութիւն ի Կ. Պոլիս. ՀԱՄՄԵՐ ԵՒ ՀԻՐՇԷԼ 84

GOUTTE ... Prompte et Certaine!

Affections des voies urinaires, Blennorrhagies, Catarrhe, Cystite, Néphrite suppurée, Mal de Bright, Coliques néphrétiques, Entérite chronique.

CAPSULES DE SANTAL DE LACROIX

PHARMACIEN DE 1re CLASSE
LAURÉAT de la SOCIÉTÉ de PHARMACIE de Paris
Lauréat et Ex-Préparateur de l'Ecole supérieure de Paris
76, Rue du Château-d'Eau, 76
PARIS

DÉTAIL : DANS TOUTES LES PHARMACIES

Ընդհանուր մթերանոցն է ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆ ԺՈԶԷՖ ՊԱՆՋՈՒԲԻ, *Մեծ փողոց Բերայի, և* ԴԵՂԱՐԱՆ Ա. ՄԵՐՀԱՄԷԹՃԵԱՆ, *Պոլիս, Պաղչէ-Գաբու,* 18 64

ԼԱՎԸՆԻՐ ՏԸ ՖԱՄԻՅԼ

L'AVENIR DES FAMILLES

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՎԱՍՆ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՑ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ
ԸՆԴ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԳԱՂԻԱՑ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Է ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
61, ՌԷՊԻՒՊԼԻՔ ՓՈՂՈՑ, ԼԻՈՆ 61 (ՖՐԱՆՍԱ)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 80,000,000 Ֆրանք
ՄԻՆՉԵՒ ՑԱՅՍՕՐ ԵՂԱԾ ՎՃԱՐՄՈՒՆՔ 1,500,000 Ֆրանք

Լ'ԱՎԸՆԻՐ ՏԸ ՖԱՄԻՅԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ, *որ հաստատուած է նպաստելու համար փոքր խնայողութեանց, որոց զարգացումը մ'ունեցած է, իւր նպատակն է որոշեալ պայմանաժամի մէջ վերակազմել դրամագլուխն.*

Ընկերութեան գործառնութիւնք բազմազան են, ինչպէս չափական արժէից և փոխ տրուած դրամագլխոց ապահովագրութիւն, կորուսեալ դրամագլխոց մը վերակազմութիւն, երաշխաւորութիւնք և Գլխաւոր փոխառութեանց և ճարտարարուեստից և վաճառականութեան մէջ գործածուած դրամագլխոց, մանկանց համար օժիտ, հանգստեան անուէ ծերութեան համար, ցկեանս եկամուտներու կազմութիւն, ի մի բան այն ամէն գործառնութիւնք որոց նպատակն է խնայողութիւն։ Ընկերութեան Պոլսոյ գործակալութիւնն սկսած է 1881 Յունուար 1 էն։

Տեղեկութեանց և բաժանորդագրութեան համար դիմել առ Պետրոս էֆէնտի Անպարճեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Թաշ խան, Թիւ 40, Պաղչէ Գաբու, Պոլիս։ 42

ROYAL VICTORIA

ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐԳԻՉ
ԱՆՎՐԻՊԵԼԻ ԴԱՐՄԱՆ
ՄԱԶԵՐՈՒՆ, ՄՕՐՈՒՔԻՆ ԵՒ ՊԵԽԻՆ ՏԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
ԻՐԵՆՑ ՈՅԺՆ ԵՒ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԳՈՅՆԸ

Գործածութիւնը դիւրին. կ'արգիլէ մազերուն թափիլը. Հետզհետէ բայց ապահով արդիւնք յառաջ կը բերէ. Ճերմակ և փայլուն գոյն կուտայ մազերուն. Գործածութիւնը բազմաձախս չէ.

ՆԵՐԿ ՉԷ ՉԷ ԱՅՍ

Փափաքելու արդիւնքն ընդհանրապէս յառաջ կուգայ 10—15 օր յետոյ

Այն անձինք որք ծանր հիւանդութիւններէ ելած են, անոնք որ մտամաշութիւնէ ունին, կանայք որ կաթ տուած են և մեծ յոգնութեանց ենթարկուած, բոլոր մարդիկ իրենց մազերը կորսնցնելու ենթակայ են. այս պարագայից մէջ մանաւանդ ՄԱԶԵՐՈՒ ԱՐՏԱՑԱԿԱՆ ՎԵՐԱՆՈՐԳԻՉԸ կոչուած է,

ՄԵԾ ԽԱՌԱՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՄԱՐՈՒՑԱՆԵԼՈՒ

Ի Թուրքիա մեծաքանակ վաճառման համար միակ կեդրոնատեղին է ԼՍՏՄՈՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ. *Մթերանոց անգլիական, Վ. զվլա... Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։* 68

Օ ԲՐՕԿՐԷ

ԱՌԱՋԻՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ դրամց, պատուանշաններու, փեզլերու, կաղնիէ բաժակներու եւ այլ առտադրագործական շինուածեանց

ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՏԷՐ

ՌՈՒԲԷՆ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

ՊԷՇԻՒԹԱՇ, ԱՃԸՃԵՏԷ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 21, 22, 23

Այս գործարանի մէջ կը պատրաստուին կալուց ու կարծր չոր փայտերէ ամեն տեսակ շինութիւնք թէ' փոքր և թէ մեծ քանակութեամբ։ Նոյնպէս զօրանոցներու, հիւանդանոցներու, վարժարանաց և խանութներու ներքին ու արտաքին առաջձեայ ամեն տեսակ զարդարանքներն, ինչպէս նաեւ մեքենայով կատարելիք ամեն տեսակ առաջձայ գործեր։ Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք եւս կ'ընդունուին։

Այս գործարանը կը պատրաստէ նաեւ սատափէ, դդալ և քանդակեալ զարդ կարասիներ, չարժման չէ ։էքֆէր, բարամբեալ մեծ սանդուղներ և մեծ փողոցի դռներ։

Այս գործարանը դիմացք մեծապէս գոհ պիտի ըլլան, որովհետեւ յիշեալ գործարանը մեքենայներու շնորհիւ մեծ դիւրութիւններ ունի։

ԱՐԱԳ, ԱԺԱՆ, ԽՆԱՄՈՎ ԳՈՐԾ 349

ՍԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ—ՈՅԺ—ԿԵՐՈՎ

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՕՔԹՕՐ ԼԱԼՈՐԻ —*Վերջին քսան և հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս դեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆՆ է որ մինչեւ ցարդ գտնուած է, կատարելապէս բուժելու համար ուղեղի հիւանդութիւններն, անզօրութիւն, ջղատկութիւն, գաւաճնութիւն, տանձական կարողութեան վտանգաւոր կորուստ, եւ տանձական գլխերու կորուստն յառաջ եկած ամեն գործարանական խանգարումն։*

Կը բուժէ գծաւորաձևութիւնը, ջիղերին եւ արեան հիւանդութիւնները, լեարդի եւ երիկամանց հիւանդութիւններն, արեան շրջանի բոլոր խանգարումները. ընդհանուր հիւծութիւնն եւ ուղտանյ. կը կանխէ գենսական գլխերու և կը կորուստ որ յառաջ եկած է ... էւ է պատճառ։

Ջիղերին տկարութեան եւ առոր հետեւանց մէջ այս դեղին ազդեցութիւնն անմիջական եւ մնայուն է։ Մեղմացուցութեան զլացուած ձեռքն եւ ախտաւորը կ'անհետանան հետզհետէ։

ՏՕՔԹՕՐ ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ *ջիղերին յի-ի եւ ուղեղային գլխացութիւն կ'առնէ, արեան մէջ մուծանելով կենսական երկաթային տարրը, ֆոսֆորն, որ ուղեղին կեդրոնական ճշմարիտ զօրութիւնն է։ Առնական կորովը կը կենդանանայ. մարդկային ամբողջ գրաւութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տալով հանգստութիւն մը, ինչպէս որ կարելի է յոյժ պարտականութիւններ կատարել վատահութեամբ եւ գօհականութեամբ։ Անարժանում է, կը զօրէ եւ կը նորոգէ արիւնն եւ նոր առողջութիւն մ կուտայ ուղեղին, ջիղերին գրաւութեան եւ մկանաց։ Իբր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեւէ գործածուած առաջին օրէն իսկ, ջիղերին գրաւութեան եւ մտաւորական կարողութեանց ներ-ն-ար յանկարծ եւ կորովութեան եւ բարօրութեան զգացմունք մը որ վարժութեան հիւանդը չասաց ի վեր կ... էր։ Մաքրութիւնը վերանորոգուած է։ Աչքերը հրայրին կ'ազդեն։ Աղեկոց պաղեսկը կանոնաւորապէս կը կատարուի։ Գանկ կը լլնի հանդարտ եւ կաղզուրիչ։ Դէմքը կ'ըլլայ լենալ, շրթունքը կը գունաւորին, աչքերը շողշող կը լլնին, մարմին պայծառ եւ առողջ գոյն մը կ'առնու, մազերը դ- կ'աճ-ին։*

Զգուշացէք տմեր նմանութիւններէն։ Տօքթօր Լալորի ճշմարիտ Ֆոսֆօտինը պարունակեալ է մեծ շիշերուն մէջ որք բրիտանական կառավարութեան դրոշմը կը կրեն առ բառաւրել Dr. Lalors' Phosphodyne, London, England *բառ փորագրուած։ Այս դեղին ունեցած յաջողութիւնն յառաջ է ... բազմաթիւ վտանգաւոր եւ վնասակար կեղծիք։*

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պարսկաստանի ներկայացուցչին քով, 65

Մ. ԷՍՏՄՈՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վ. զվլա, պաշտամանցին քով, Կայսրան Թրաժուէկից, 95 *եւ* 97.

ՀԱԶԻ ՇՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՊՐՈՆՇԻԴԻ, ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՑՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՁԱՅՆԻ ԿՈՐԿՆՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

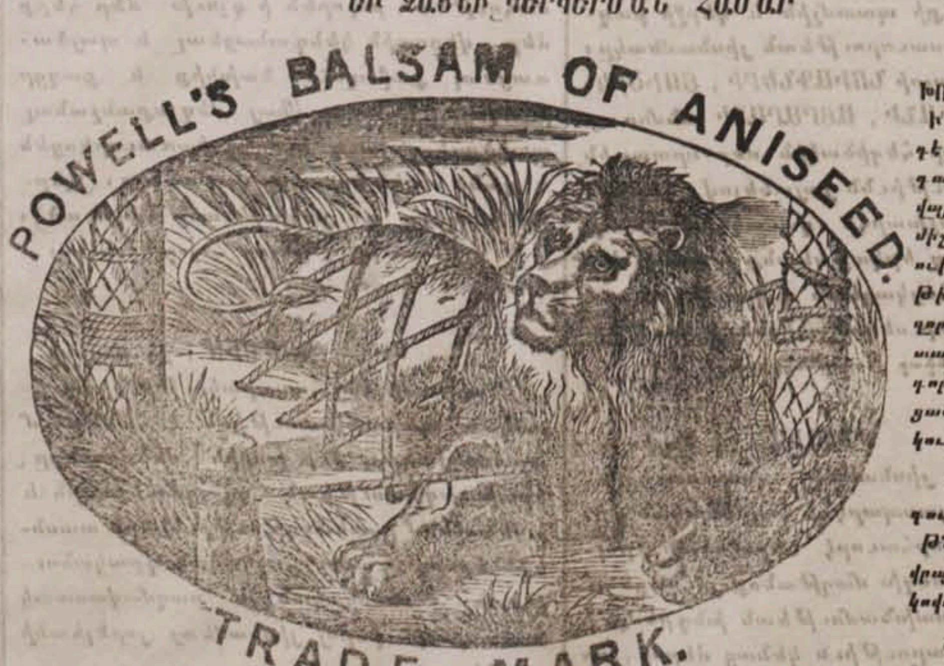

ՇՆՉԱՓՈՂԻ ԵՒ ԽՌՉԱՓՈՂԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ *դէմ իբր ապահով դարման այս դեղին վայելած համբաւը մինչ կը հաստատուի այն բազմաթիւ նամակներով զոր Պ. Բօուէլ կ'ընդունի այն անձերէ որք գործածած և ճանչցած են նորա յատկութիւնները։*

«Անգլիոյ Թագուհւոյն ՆԵՂԼԻ Թնդանօթակրացն վրայ, ի Ռէւ, ըՍ-կօմա.

«Սիրելի պարոն, Շատ սրամ կը ներշէի յանուն հաղէ մի որ գիշերը կ'արգելուր ինձ քնանալ և ցերեկը հանգիստ անցունել, վստահ նամ Փարքինսոյան ձեռքը ձեր ինձ գործածել ձեր անզուգական բալսամեն անիսոնի համբիկներով և կրնամ համարձակ ըսել թէ առաջին գործածութեան իսկ զգալի բարերար կրեցի, առաջին իսկ պէտք ունեցողին գործածել գիտեն, և առաջին փոքր սրուակը բոլորովին բուժեց զիս։ Մեծ վստահութեամբ կը յանձնարարեմ զայն ամենուս։ (Սոր.) Վ. ԼԻՆՉԷԼ, Նեղլի Թնդանօթակրեն։»

Կը վաճառուի ամեն դեղատանց և արտոնեալ դեղավաճառաց քով, շիշը 1 շիլին 1½ բէնսի, 2 շիլին 3 բէնսի և 11 շիլինի։ —Պատրաստեալ ձեռամբ ԹՕՄԱՍ ԲՕՈՒԷԼԻ, 4, *Ալպիոն Բոլէյս, Պլեքֆրիեր ռօտ, Լոնտոն։*

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պարսկաստանի ներկայացուցչին քով, 64

Մ. ԷՍՏՄՈՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վ. զվլա, պաշտամանցին քով, Կայսրան Թրաժուէկից, 95 *և* 97

VICHY

ՎԻՇԻ

Ֆրանսա (գաւառ Ալիէ)

ԿԱԼՈՒԱԾ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Վարչութիւն փարիզ, 8, Պուլվար Մոնմարթր

ՀԱՆՔԱՋՐՈՑ ԵՂԱՆԱԿ

Վիշիի հաստատութեան մէջ, որ Եւրոպայի նմանօրինակ լաւագոյն հաստատութեանց մին է, ամեն տեսակ յագուրդ և ... կը գտնուի ..., ... բուժման համար։

Ամեն օր՝ Մայիս 15 էն մինչեւ սեպտեմբեր 15՝ Թատրոն և Նուագահանդէս ի Քազինօ. —Երաժշտութիւն պարտէզին մէջ. —Ընթերցարան. —Տիկնանց վերապահեալ սրահ. —Խաղեր, խօսակցութեան և գեղարուեստի սրահներ։

ԱՄԵՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ ԿԸ ՏԱՆԻՆ Ի ՎԻՇԻ

Տեղեկութեանց համար դիմել առ Ընկերութիւնն, Պարիզ, Մոնմարթր, 8, Փարիզ. 427

յառաջ կուգան օդին մէջ լուցուցող Թունաւոր անուշահոտէ նիւթոց միջոցաւ, որք Թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդը, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան Թունաւորումն. որոց առանձնականը տրուած է ջերմն և տարտառ, Թոքային ջերմ, պղպղական ջերմն, ընդհանուր ջերմն մագձային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտն ապականեալ և Թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճախճախուտ վայրերէ բուսեալ մանրանուշակերէ կամ աղբանոցներէ և ալաններու ծակոտկներէն ելած Թունաւոր կաղերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Այերի ջերմի ու տենդից դեղը կը ջնջէ այդ Թունաւոր նիւթոց կամ կաղերու ազդեցութիւնն և զայնս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն առաւ ապրէս տնփաւոր և անվնաս է և օգտուն առողջ, միայն թէ տրուած հրահանգներու համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Մինեաւան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Կ. Պոլսոյ։ 151

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տօքթօր Այերի ջերմային հիւանդութեան, այս դեղն' որ անուանի բազարբութիւն մի է զուտ բուսեղինաց, և զանազան ազգաց կազդուրիչ ամեն տեսակ Փիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճախճախուտ վայրերու ջերմոտ կլիմայից վատ ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և արդիւնք առոյգ յատկութիւն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդիւնքը առոյգ գիտութեամբ։ Այս Փիզիքական խանգարութեան

COMP. 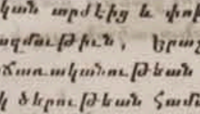 **RUSSE**

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՈՒՐԻ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Օր ժամ	Ժ. Ը. Ե.	Երթևեկութիւն	Հանգրուան
Բշ. 21 2	2 եր.	Օտեսա	Նաճիմօֆ
Գշ. 22 3	5 եր.	Աղեքսանդրիա	Զար
Գշ. 23 4	10 Առ.	Անատոլու	Օտեսա
Դշ. 23 4	10 Առ.	Միջերկրական	Օլէկ
Եշ. 24 5	2 եր.	Օտեսա	Չէզարեվիչ

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Գործակալութիւնն Ռուսական ընկերութեան ի Բիրէճ Գաբու։ 136